

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

ČASOPIS KOMORY PODNIKŮ KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI ČR

DUBEN – ČERVEN/2021

BEZPEČNOST

S PROFESIONÁLY

**NEKALÉ PRAKTIKY PŘI
VÝBĚROVÝCH ŘÍZENÍCH
NA SBS**

**BEZPEČNOSTNÍ
SLOŽKY V DOBĚ
PANDEMIE**

**APLIKACE
GOOD-LIVES-MODELU
V ČESKÉM VĚZEŇSTVÍ**

ISSN 2336-4793

9 772336 479003

WWW.KPKBCR.CZ

KPKB**KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI****ČESKÉ REPUBLIKY**

BEZPEČNOST

S PROFESIONÁLY

Šéfredaktor

Mgr. Bc. Kateřina Poludová, DiS.

Jazyková spolupráce

PhDr. Alena Hasáková

Redakční rada

Ing. Václav Jahodář

Mgr. Bc. Kateřina Poludová,

DiS. Ivo Kolář PhDr.

Barbora Vegrachtová, Ph.D., MBA

Inzerce

kpkbcr@volny.cz

Nesignované fotografie a články

Redakce

Vydavatel

KPKB ČR Vrážská 1562/24a, 153 00

Praha 5

Registrace

Bezpečnost s profesionály

MK ČR E 20140

ISSN 2336-4793

Tisk

Bittisk s r. o. B. Němcové 53,

746 01 Opava

Rozšiřování zdarma

Autorská práva vykonává vydavatel,

užití celku nebo částí, rozmnožování

a šíření jakýmkoli způsobem

je bez výslovného souhlasu

vydavatele zakázáno.

Na zadních stranách obálky

členové KPKB ČR

OBSAH

**Predátorské ceny a novodobé
otrokářství** 2
nekalosoutěžní praktiky**Hodinová sazba v roce 2021** 3
minimální cena pro rok 2021**Mezinárodní setkání strážníků** 4
se přesouvá na příští rok**Činnost SBS za pandemie** 5
ekonomický dopad**Policisté a strážníci v době
pandemie** 7
těžká zkouška uniformovaných
příslušníků**Kdo jsou facility manageri** 9
profese která je stále více vyhledávána**Pracovní tržiště** 13
nový portál pro osoby zdravotně
postižené a zaměstnavatele**Kybernetická bezpečnost** 15
v dnešním bezpečnostním světě**Good-Lives-Model** 17
aplikace programu v českém vězeňství**Zbraně v dějinách** 21
od roku 1939 do současnosti**Těžko na cvičišti, lehko na bojišti** 25
SAMI Centrum bojových umění**Ekonomika detektivní činnosti** 27
tržní ekonomika a soukromá detektivní
činnost**Aplikace „zmente.to“** 30
internetová aplikace k nahlášení
problému

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou druhé letošní číslo našeho odborného časopisu Bezpečnost s profesionály.

Setkáváme se na prahu léta, které snad můžeme vítat s nadějí, že máme za sebou druhou pandemickou vlnu, jež nám všem připravila velmi náročné a stresující měsíce. Aktuálně teď konečně prožíváme pár týdnů oddechu od přísných protiepidemických opatření a vytoužený návrat k normálnímu životu.

A je jisté, že se tento návrat k „normálu“ bezprostředně odrazí i v naší práci v rámci bezpečnostních služeb. Ta sice není ročními obdobími ani nástrahami, které přináší pandemická krize, nijak omezená, ale budeme k ní mít „volnější ruce“.

Vzhledem k tomu, že se v končícím volebním období Poslanecké sněmovně s největší pravděpodobností již sotva podaří schválit návrh zákona o bezpečnostních činnostech (BČ), vůči kterému jsme po celou dobu jeho přípravy vznášeli zásadní připomínky a námítky, dívejme se na budoucí období jako na velkou šanci prosadit konečně takový zákon o BČ, o jaký už léta usilujeme. Zákon, který bude vycházet ze zkušeností a konsenzu široké odborné veřejnosti, odběratelů i předkladatele Ministerstva vnitra ČR, zákon, do něhož budou implementovány naše dlouhodobé připomínky, které se snad konečně setkají s pochopením a vstřícnou vůlí nové politické reprezentace.

V roce 2020 vznikla v reakci na netransparentní metody a postupy některých subjektů při přípravě stávajícího návrhu zákona o BČ platforma „Národní sdružení bezpečnostních spolků“ (NSBS) a naše Komora podniků komerční bezpečnosti ČR je jedním z jejích zakládajících členů. Tato platforma bude hrát při tvorbě nové legislativy bezesporu významnou roli a nás těší, že toho budeme moci být aktivně účastni i z této strany.

A v tomto kontextu se obracím i na Vás, milí čtenáři. Rádi přivítáme i Vaše podněty či ochotu ke spolupráci v oblasti přípravy nové legislativy upravující činnost bezpečnostních služeb.

S přáním hezkého léta a bezpečných cest za prázdninovými zážitky

Ing. Václav Jahodář
prezident KPKB ČR

PREDÁTORSKÉ CENY A NOVODOBÉ OTROKÁŘSTVÍ

SECURITY CLUB UPOZORŇUJE NA NEKALOSOUTĚŽNÍ PRAKTIKY VE VÝBĚROVÝCH ŘÍZENÍCH V OBLASTI BEZPEČNOSTI, VEDOUcí K LIKVIDACI KONKURENCE

Podle upozornění Security Clubu dochází při výběrových řízeních v oblasti bezpečnostních služeb k nekalosoutěžním praktikám za účelem odstranění konkurence. V praxi se to projevuje tak, že bezpečnostní firmy nabízejí své služby za ceny pod hranicí mzdových nákladů, načež na tyto podmínky přistupují i zadavatelé z oblasti státní správy, pro které je právě cena určujícím faktorem při postoupení zakázky třetí straně.

V roce 2021 byla minimální odměna za práci v ČR navýšena na 15 200 Kč z 14 600 Kč za rok předchozí. Druhý stupeň zaručené mzdy, určené mimo jiné pro fyzickou ostrahu objektů, šel z 16 100 Kč na 16 800 Kč. Velký zásah představuje tento nárůst do hospodaření firem, jejichž mzdové náklady představují většinou část výdajové položky; řeč je například o úklidových a bezpečnostních službách. Nejmarkantnější je tento jev v zadávacích řízeních, kde je soutěž podmíněna nejnižší cenou.

„Problém nepředstavuje zvyšování minimální a zaručené mzdy, ale způsob, jak se s ním některé bezpečnostní agentury vyrovnávají. V praxi jsme velmi často svědky nabídky neúměrně nízkých cen při výběrových řízeních, které se pohybují hluboko pod hranicí nejen zaručené, ale i minimální mzdy. Je zajímavé, že na kritérium nejnižší ceny při vyhodnocení nabídek přistupují i orgány státní správy a samosprávy nebo státní podniky, které by si měly jako první uvědomit, že evidentně dochází k porušování

českých i unijních právních předpisů. V poslední době například Městská část Praha 3 postoupila veřejnou zakázku na bezpečnostní služby s fyzickou ostrahou pro objekt DPS Krásava firmě SaS security service za cenu 88,8 Kč za hodinu služby. Ještě více zarážející je veřejná zakázka Úřadu práce ČR, který za ostrahu krajské pobočky v Ostravě zaplatí firmě ASF jobs s. r. o. hodinovou sazbu 67,50 Kč,” říká Radek Zapletal ze Security Clubu.

„Predátorské“ ceny a novodobé otrokářství

Ten dále dodává, že dlouhodobé nabízení a prodej zboží či služeb za nepřiměřeně nízké ceny má za následek narušení hospodářské soutěže. Cílem takové praktiky, pokud je prováděna dlouhodobě, je odstranění konkurence a posílení pozice na trhu, která pak této firmě umožní vyrovnat si ztráty z této cenové politiky stanovením vlastních vyšších cen.

„Tento způsob zneužití „dominantního postavení“ skupiny specifických firem by měl být vykládán ve smyslu komunitární rozhodovací praxe, kdy účelem takového nedovoleného jednání dominantní firmy je odstranění konkurence, která není schopná takovému cenovému nátlaku po delší dobu čelit. Odstraněním takových konkurentů však dochází ke změně struktury trhu a k narušení hospodářské soutěže,” říká Zapletal.

Podle Zapletala většina firem s nekalosoutěžními cenami ve veřejných zakázkách využívá státních příspěvků

na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením a nahrazuje tak vynaložené prostředky na mzdy nebo platy v měsíční výši 75 % skutečně vynaložených prostředků na mzdy nebo platy na zaměstnance v pracovním poměru. „V Registru smluv lze dohledat konkrétní příklady veřejných zakázek, kdy sami zadavatelé ze státní správy a samosprávy přímo do zadávací dokumentace požadovali nejnižší cenu a současně poskytnutí náhradního plnění v určeném objemu, vzniká tedy druhá otázka, zda se nejedná o nedovolenou veřejnou podporu ve smyslu unijních předpisů, kdy veřejný sektor poskytuje dotaci a zároveň tím deformuje trh, když díky této dotaci cíleně akceptuje podnákladovou cenu v případě, kdy zaměstnanci by stejně i bez dotace zaměstnání v dané oblasti měli,” upozorňuje Radek Zapletal.

INFORMACE

**8 OPTIMÁLNÍ A AKTUÁLNÍ HODINOVÉ SAZBY
V ROCE 2021**

**INFORMACE 8 OPTIMÁLNÍ A AKTUÁLNÍ HODINOVÉ
SAZBY V ROCE 2021 - STRÁŽNÝ S OSVĚDČENÍM
ODBOURNÉ ZPŮSOBILOSTI STRÁŽNÝ, 2. TARIFNI
STUPEŇ**

Redakční poznámka:

Problematika „minimální“ hodinové sazby je v oblasti bezpečnostních služeb již léta ožehavým tématem. Nízkou cenou se vyhrávalo, vyhrává a vyhrávat bude - to se nemění. U soukromých zakázek to asi není takový problém, ale u státních je tento trend k zamyšlení. Pro dokreslení situace připojujeme poměrně čerstvý materiál, který zpracovala Komora podniků komerční bezpečnosti České republiky - živnostenské společenstvo v oboru soukromých bezpečnostních služeb.

Základem tvorby ceny jsou vždy mzdové náklady, které vycházejí z nařízení vlády o minimální mzdě a zařazení příslušné pracovní pozice do příslušného tarifního stupně podle zákona 567/2006 Sb., ve znění nařízení vlády č. 487/2020 Sb., ze dne 30. 11. 2020. Další složky mzdy jako příplatky za práci v noci, ve svátek či o víkend, dovolená se řídí zákoníkem práce. Tyto náklady jsou pro všechny podnikatele stejné. Rozdílnými mohou být pouze další nákladové položky jako školení, výstroj, vybavení bezpečnostními prostředky, komunikační prostředky, pojištění, režijní a správní náklady podnikatele atd., které jsou u každého trochu odlišné.

Ostatní nezbytné náklady pro výkon ostrahy:

- nástupní školení podle firemních standardů
- školení o povinnostech objektu
- školení BOZP a PO
- uniforma
- vybavení pracovníka bezpečnostními prostředky (baterka, tomf...)
- komunikační prostředky (vysílačka, telefon, náhlavová souprava...)
- kontrolní pochůzkový systém
- režijní a správní náklady (administrativa, kontrolní činnost, organizace a řízení, náklady na vedení evidence, knihy výkonu služby, pojištění a další náklady)
- odměny pracovníkům
- zisk

Obecně bezpečnostní agentury uvádějí, že na pokrytí těchto nákladů je nutné mít alespoň 15 % z fakturační částky.

VZOROVÁ KALKULACE sazby strážný

Sazba pracovníka v režimu 24/7, Strážný s osvědčením odborné způsobilosti strážný, 2. tarifní stupeň, 37,5 hod týdně nepřetržitý režim, služby ve služební uniformě, obchůzky včetně elektronického pochůzkového systému (EZS, EPS, CCTV).

99,90 Kč*40 hod /37,5 hod = 106,56 Kč

Minimální mzda/ hod.	106,56 Kč
Příplatek za práci v noci	3,94 Kč
Příplatek za práci ve svátek	4,20 Kč
Příplatek za práci o víkend	3,37 Kč
Celkem hrubá mzda	118,07 Kč
Dovolená 20 dnů	9,45 Kč
Základ pro zákonné odvody	127,52 Kč
Odvody soc. a zdravotní pojištění ve výši 33,8%	43,10 Kč
Karenční doba 0,2 %	0,26 Kč
Zákonné úrazové pojištění Kooperativa 5,6 promile	0,66 Kč
Průměrné náklady na 1 hodinu práce	171,54 Kč

Sazba pracovníka v režimu 24/7, Strážný s osvědčením odborné způsobilosti strážný, 2. tarifní stupeň mzdy, 37,5 hod týdně (nepřetržitý režim), služby ve služební uniformě, obchůzky včetně elektronického pochůzkového systému (EZS, EPS, CCTV), se psem.

99,90 Kč*40 hod /37,5 hod = 106,56 Kč

Minimální mzda/hod.	106,56 Kč
Příplatek za práci v noci	3,94 Kč
Příplatek za práci ve svátek	4,20 Kč
Příplatek za práci o víkend	3,37 Kč
Celkem hrubá mzda	118,07 Kč
Dovolená 20 dnů	9,45 Kč
Základ pro zákonné odvody	127,52 Kč
Odvody soc. a zdravotní pojištění ve výši 33,8%	43,36 Kč
Karenční doba 0,2 %	0,24 Kč
Zákonné úrazové pojištění Kooperativa 5,6 promile	0,66 Kč
Příplatek za psa	20 Kč
Průměrné náklady na 1 hodinu práce	191,52 Kč

Sazba pracovníka v režimu 24/7, Strážný s osvědčením odborné způsobilosti strážný, min. výuční list, 2. tarifní stupeň mzdy, 37,5 hod týdně (nepřetržitý režim), služby ve služební uniformě, obchůzky včetně elektronického pochůzkového systému (EZS, EPS, CCTV), se znalostí anglického jazyka.

99,90 Kč*40 hod /37,5 hod = 106,56 Kč

Minimální mzda/hod.	106,56 Kč
Příplatek za práci v noci	3,94 Kč
Příplatek za práci ve svátek	4,20 Kč
Příplatek za práci o víkend	3,37 Kč
Příplatek (prémie) za AJ	5,00 Kč
Celkem hrubá mzda	123,61 Kč
Dovolená 20 dnů	9,89 Kč
Základ pro zákonné odvody	133,50 Kč
Odvody soc. a zdravotní pojištění ve výši 33,8%	45,39 Kč
Karenční doba 0,2 %	0,25 Kč
Zákonné úrazové pojištění Kooperativa 5,6 promile	0,69 Kč
Průměrné náklady na 1 hodinu práce	179,83 Kč

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI

PRESTIŽNÍ MEZINÁRODNÍ SETKÁNÍ STRÁŽNÍKŮ SE PŘESOUVÁ NA PŘÍŠTÍ ROK

Je považováno za ojedinělé a největší mezinárodní setkání obecních a městských policí. Do Olomouce na něj každoročně v průběhu tří dnů zavítá 200 účastníků z Česka, Slovenska a Polska. Letos se však Mezinárodní konference obecních policí neuskuteční. Na vině je všem zřejmá nejistota okolo organizace tak rozsáhlého mezinárodního projektu v souvislosti s pandemií COVID-19.

„Z pozice technologického lídra bychom určitě dokázali uspořádat „neosobní“ konferenci v kyberprostoru, ale nechceme tak činit, jelikož se jedná o ojedinělou platformu pro osobní setkávání a výměnu zkušeností s nezaměnitelnou atmosférou,“ podotýká Daniel Bednařík, předseda správní rady FT Technologies a.s., která mezinárodní setkání organizuje. Již loni byla konference kvůli pandemii organizována v náhradním, podzimním termínu. A i tehdy došlo těsně před zahájením díky nastupující další covidové vlně k určitým omezením a zejména programovým změnám. „A my nechceme jakkoliv snižovat našimi účastníky oceňovaný vysoký konferenční standard, kterého se nám podařilo ve spolupráci s našimi partnery dosáhnout. A tak jsme po dlouhých diskuzích přistoupili

k rozhodnutí, že ten vysoký standard, na který jsou naši hosté zvyklí, chceme udržet, i za cenu toho, že konferenci letos nebudeme organizovat,“ dodává Bednařík. Celý tým však již vidí určité „světlo na konci tunelu“, a tak začíná podnikat kroky k tomu, aby se ojedinělé mezinárodní setkání obecních a městských policí konalo v tradičním termínu, na který jsou všichni zvyklí, na jaře roku 2022.

Mezinárodní konference obecních policí je primárně určena zástupcům obecních a městských policí, účastní se jí rovněž reprezentanti státní správy a samospráv, integrovaného záchranného systému a bezpečnostních sborů, partnerských organizací a v neposlední řadě i akademické sféry – každoročně se jí účastní okolo 200 účastníků. Vytváří ojedinělou platformu pro

osobní setkávání a výměnu zkušeností, program je rozdělen na čtyři odborné panely – bezpečný prostor, technologie, prevence a edukace, legislativa. Její součástí je také bohatý doprovodný program. Hlavním organizátorem je společnost FT Technologies a.s., která je považována za lídra trhu v oblasti informačních technologií pro obecní a městské policie. Aktuální informace o konferenci a dalších aktivitách jsou průběžně publikovány na facebookovém profilu @FTTechnologiesOlomouc.

Právě díky mnohdy slovy nepopsatelné přátelské atmosféře se na setkání do Olomouce účastníci opakovaně vrací.

Pavel Boháč,

PR manažer FT Technologies a.s.
+420 606 934 896, bohacp@fttech.org

OHLEDNUTÍ ZA PANDEMIÍ V RÁMCI ČINNOSTÍ SBS

Situace na trhu soukromých bezpečnostních služeb (SBS) v České republice v době zatížené pandemií koronaviru a jejími ekonomickými dopady, které vznikly vlivem vládních opatření, byla značně různorodá.

Vliv na existenci a vlastní činnost poskytovatelů soukromých bezpečnostních služeb se odvíjí od portfolia jimi nabízených komerčních činností a od typu zákazníka. Největší ekonomické problémy proto vznikly samozřejmě těm bezpečnostním subjektům, které se zaměřují na zajišťování bezpečnosti při organizování různých hromadných akcí – ať již sportovních, nebo kulturních, jako jsou festivaly, koncerty, kongresy, fotbalová nebo hokejová utkání apod.

Další negativní dopad v podobě snížení obrátu způsobeného odlivem klientů zaznamenaly ty soukromé bezpečnostní služby, které poskytují ostrahu maloobchodních prodejen – například se značkovým oblečením apod. V takových případech využily bezpečnostní služby situaci k modernizaci vnitřních procesů a k diverzifikaci portfolia služeb v rámci komerční bezpečnosti.

Naproti tomu v jiných oblastech došlo v důsledku pandemie naopak k nárůstu poptávky klientů – např. obchodní centra s prodejny potravin měla (a dosud mají) zvýšené požadavky na počty osob v ostraze a poptávala tzv. covidové koordinátory, kteří zde dohlíželi na to, zda zákazníci vstupují do obchodů s nákupními košíky, desinfikují si ruce, používají respirátory a dodržují rozestupy. Zaznamenány byly dokonce požadavky klientů na měření teploty u zákazníků či návštěvníků.

Aktuální je i pokračující trend nahrazování fyzické ostrahy technikou a přesun pracovníků bezpečnostních služeb od přímého styku s lidmi například na dohledová centra.

Členů naší Komory, kteří zajišťují bezpečnost například administrativních center, průmyslových areálů, výrobních podniků nebo elektráren, se pandemie ekonomicky spíše nedotkla.

Samozřejmě jsou kladeny mnohem větší nároky na krizové řízení managementu soukromých bezpečnostních služeb, který musí brát při svém plánování v úvahu rizika spojená s výpadkem pracovníků z důvodu karantény či onemocnění nemocí Covid-19. Dále vznikají náklady spojené se zajištěním desinfekcí a ochranných pomůcek pro zaměstnance a s povinným testováním na Covid 19, což je povinnost všech zaměstnavatelů v České republice.

Bezpečnostní služby postižené dočasným úbytkem klientů se snaží si své zaměstnance udržet. Snaží se k tomu využívat pomoci státu v podobě různých podpůrných dotačních programů, ačkoli podmínky pro jejich získání jsou většinou problematické. Zájem o práci v oboru bezpečnostních služeb v důsledku pandemické krize vzrůstá, a to především z řad zaměstnanců oboru gastro nebo hotelnictví, kteří kvůli zavřeným restauracím a hotelům přišli o práci.

Stát by mohl více pomoci zejména stanovením jasného plánu rozvolňování opatření, který by usnadnil realizaci příprav na oživení aktivit. Dále by bylo vhodné umožnit aktivitu provozovatelům maloobchodu, poskytovatelům ubytování a pořadatelům kulturních akcí, byť za příslušných hygienických a dalších podmínek.

A jak vidíme situaci v tomto ohledu do budoucích let? Čekají náš sektor těžké časy? Doufejme, že ne. Očekáváme postupný nárůst aktivit na úrovni před současnou krizí, těžké časy tedy neočekáváme.

Každopádně by bezpečnostnímu sektoru mohl do budoucna pomoci i kvalitní zákon o bezpečnostních činnostech, který je naší velkou ambicí. V něm by měly být mimo jiné ukotveny i podmínky k většímu a konkrétnějšímu využití soukromých bezpečnostních služeb v kritických obdobích, například při zvládání pandemie, povodní, dalších přírodních katastrof apod.

Mgr. Bc. Kateřina Poludová, DiS.
Tajemnice KPKB ČR

**ZABRAŇUJE ŠÍŘENÍ NÁKAZY
CHRÁNÍ ZDRAVÍ ZAMĚSTNANCŮ A KLIENTŮ
PREVENTIVNĚ SNIŽUJE NEMOCNOST
A ABSENCI ZAMĚSTNANCŮ
ZABRAŇUJE EKONOMICKÝM ZTRÁTÁM
ZPŮSOBENÝCH VÝPADKEM VÝROBY
VYTVÁŘÍ POCIT BEZPEČÍ A KONTROLY
VSTUPU DO LIBOVOLNÉHO OBJEKTU**

VYROBENO
V ČESKÉ REPUBLICE

RYCHLÉ MĚŘENÍ TEPLoty
A DEZINFEKCE V ROZMEZÍ 1,5 VTEŘINY

MĚŘENÍ TEPLoty PROBÍHÁ VE STEJNOU
CHVÍLI JAKO DEZINFEKCE RUKOU
ZÁLOŽNÍ ZDROJ NA 6 HODIN PROVOZU
PŘI VÝPADKU ENERGIE

VYSOCE ÚČINNÁ DEZINFEKCE
V ZÁSObNÍKU O OBJEMU 20 LITRŮ
ZVUKOVÝ A VIZUÁLNÍ ALARM PŘI
DETEKCI OSOBY SE ZVÝŠENOU TEPLotOU

DÁLKOVÝ MONITORING DETEKCE
TEPLoty MĚŘENÝCH OSOB

MÚLTIJAZYČNOST ZAŘÍZENÍ
- CZ, AN, DE, RU, IT

PROJEKCE REKLAMY NA DISPLAY
MIMO DOBU MĚŘENÍ TEPLoty

ABAS IPS Management

T-GUARD

**RYCHLÉ A BEZKONTAKTNÍ
MĚŘENÍ TEPLoty SOUČASNĚ
S DEZINFEKČÍ RUKOU**

www.termostojan.cz

KONFERENCE OCHRANA MĚKKÝCH CÍLŮ II. 2021 – POSUN TERMÍNU

Vážené kolegyně a vážení kolegové,

vzhledem ke stávající situaci v České republice a v zájmu zajištění bezproblémového a komfortního průběhu konference **Ochrana měkkých cílů 2021** jsme se rozhodli konání konference posunout, a to na **14. října 2021, Masarykova kolej, Thákurova 1, Praha 6**.

Vážíme si Vašeho trvalého zájmu a v rámci programu se budeme snažit reflektovat aktuální vývoj a bezpečnostní situaci v tomto a uplynu-

lém roce. Vaše registrace zůstává v platnosti včetně možnosti se zaregistrovat pro další zájemce.

V souvislosti s redundancí online akcí v uplynulých měsících bychom rádi zachovali prezenční podobu konference, a to s plným respektem k aktuální pandemické situaci a opatřením.

Věříme, že říjnový termín umožní realizaci konference v uspokojivé a plnohodnotné podobě pro nás pro všechny a umožní sdílet zkušenosti z různých bezpečnostních oblastí.

Děkujeme za přízeň a těšíme se na viděnou!

Za organizační výbor AFCEA
a KPKB ČR, z.s.

**Ing. Tomáš Müller
a doc. PhDr. Barbora Vegrachtová,
Ph.D., MBA**

POLICISTÉ A STRÁŽNÍCI V DOBĚ PANDEMIE

Doba koronavirová. Doba, která vejde do historie lidstva jako doba boje s neviditelným nepřítelem. Doba, která připravila tisíce lidí o život. Doba, která přinesla velké materiální ztráty drobným živnostníkům i velkým podnikatelům. Doba, ve které byli kromě lékařského personálu těžce zkoušeni také další uniformovaní příslušníci. Doba, která se zásadním způsobem dotkla takřka všech lidí. Očekával bych, že tato těžká doba společnost spíše semkne, ale smutný opak je pravdou. Tato obtížná doba společnost zásadním způsobem rozdělila.

Samotné období uplynulých patnácti měsíců lze, z pohledu příslušníků policie a strážníků, rozdělit do dvou odlišných etap. Na hodnocení těchto etap z pohledu policie a strážníků se zaměřím proto, že se jejich postavení od ostatních uniformovaných složek v tomto vypjatém období poněkud liší. Tím ovšem samozřejmě nechci důležitost, náročnost a nutnost práce jiných uniformovaných složek nijak snižovat. Hasiči však budou díky svým zásahům vždy pozitivními hrdiny, protože nejsou složkou represivní, s dozorcí,

kteří mají práci rovněž obtížnou, běžný člověk do styku zpravidla nepřijde a celníci například, ti se běžně do centra pozornosti široké občanské veřejnosti také nedostávají. Policisté a strážníci to ale mají jinak.

Etapu první – od začátku pandemie do prázdnin. Lidé jsou obezřetní, mají z nastupující nadvlády koronaviru respekt, šijí roušky a uniformovaným příslušníkům nosí pití, jídlo nebo dezinfekci. Mám osobní zkušenost. Když byla zrušena všechna jednání, osobní

setkání se omezila na minimum a já, coby předseda odborů, jsem neměl prostor na klasickou odborářskou práci, rozhodl jsem se neseďt doma se založenými rukama. Oslovil jsem kamaráda, který šil roušky, domluvil restauraci, ze které poskytovali policistům jídlo a pití a zajel do dvě stě kilometrů vzdálené Jaroměře pro dezinfekci a dezinfekční mýdlo. Já pak vše pomáhal rozvážet po „svém“ kraji. Lidé nás vítali, podporovali a pomáhali nám. Potíračů, rebelů a narušitelů bylo minimum.

Etapu druhá – od počínající druhé vlny v říjnu 2020 do současnosti.

Mnozí lidé ztrácejí zábrany, nemoc COVID-19 zlehčují a na příslušníky i na jejich práci někdy doslova „plivou“. Za půl roku naprosto neuvěřitelná změna. Teď teprve začíná policistům a strážníkům tvrdá služba. Mobilní telefony občanů jedou na plné obrátky, poukazují na nedostatky ve službě, stěžují si, nedodržují vládní nařízení a veškerý vztek, frustraci a negativní náladu si vylévají na policistech a strážnících. Veškeré rebelství je ještě podněcováno některými politiky, lékaři a veřejně známými osobami. Bohužel. Obrázek politika, který sám páchá protiprávní jednání a podněcuje k tomu i veřejnost, je smutným obrazem dnešních dnů. Policisté a strážníci jsou označováni za pohůnky vlády, za „gestapáky“ a zrádce, co jdou proti vlastním lidem.

Co na to policisté a strážníci? Ač tzv. placení z daní občanů, mají povinnost je ve všem poslouchat? Mají snad dezinformace, šíření bludů a provokativní protiprávní chování přehlížet, nebo dokonce tolerovat? To samozřejmě ne! Argument, že občané si platí policisty a strážníky ze svých daní, a oni tudíž musí být vždy a za každých okolností na jejich straně, je scestný. Policista a strážník jsou tady proto, aby dohlíželi na dodržování zákonů, nařízení a dalších právních aktů. Jiný výklad ze strany slušného občana ani není možný. Každý je na místě povinen uposlech-

nout policejní výzvy a není v té chvíli oprávněn hodnotit její zákonnost.

Kdyby si běžný občan uvědomil tuto skutečnost, nemuselo by docházet ke konfliktům, hádkám, nebo dokonce k fyzickým zákrokům na ulici. Odůvodnění, že výzvy neuposlechnu, protože policista či strážník po mně chce něco, co je dle mého mínění v rozporu se zákonem, neobstojí. Určitě je lepší v takové chvíli své ego potlačit a chovat se zodpovědně a s respektem. Ostatně jakákoli zjištěná nezákonnost bude následně vždy potrestána. Rovněž policista a strážník musí za všech okolností zachovávat zásady slušnosti, zdvořilosti a dbát důstojnosti své vlastní i jiných občanů.

Je politováníhodné, že policisté a strážníci bývají veřejností namnoze vnímáni jako škůdci občanské společnosti. Policista nebo strážník si přece také chce zajít do hospůdky, na masáž, do fitka nebo do kina na skvělý film. Ale pro nevraživost lidí si raději nechá zajít chuť. Rád by podpořil souseda živnostníka. Ale pro nepřátelské postoje jiných to raději neudělá. Věřte, milí spoluobčané, že ani policista ani strážník nejsou z různých uzávěr, omezení a zákazů nadšení a uleví se jim, až nebude hrozit, že na udání jednoho souseda budou muset jít kontrolovat souseda druhého. Mají totiž dost jiné práce, jelikož jiná kriminalita ani v době koronavirové nevymizela a potřebují se jí věnovat. Věřte, že i je výjimečná

opatření štvou. Ale musejí nad jejich dodržováním bdít, protože je to jejich práce, kterou jim závisť, pomstychtivost a nevraživost některých „uvědomělých“ občanů jen ztěžuje.

A řešení? Jednoduché! Zkusme se k sobě všichni navzájem chovat vstřícně, se vzájemným respektem a pochopením. Pojďme si uvědomit, že i policista a strážník jsou obyčejní lidé, jedni z nás. Lidé, kteří dělají svou práci jako jiní a kteří mají také rodinu a koníčky – není třeba jim za každou cenu jejich službu ztěžovat, provokovat je a předvádět jim, že když mají „pomáhat a chránit“, jsou vlastně na úrovni sluhů. Jsem si jistý, že pak budou i policisté a strážníci vstřícnější, milejší a usměvavější. Mnozí lidé si neuvědomují, jak je jejich služba náročná a odpovědná. Nepravidelné směny, výjezd na každé zavolání, častá setkávání se smrtí – to určitě není žádná „procházka růžovou zahradou“. Za posledních deset let statistiky evidují na 2 500 zraněných policistů a takřka dvě desítky těch, které stála jejich služba život. A to vše proto, že chrání občany a jejich majetek. Proto, že jsou tam, odkud jiní utíkají.

Važme si tedy jejich obtížné práce a neztěžujme jim ji zbytečnými gesty odporu. Děkuje.

por. Bc. Zdeněk Drexler
předseda Unie bezpečnostních složek

KDO JSOU FACILITY MANAŽEŘI A PROČ JE ORGANIZACE STÁLE VÍCE POTŘEBUJÍ?

Profese facility manažera je ve světě stále více vyhledávána. Na zahraničních univerzitách existují katedry facility managementu s renomovanými profesory a docenty, jež v některých zemích produkují až dva tisíce odborně vzdělaných facility manažerů ročně.

V naší zemi žádná taková katedra neexistuje a výuka facility managementu je velice spora-dická. Omezuje se pouze na ojedinělé předměty zaměřené na problematiku facility managementu. V komerční sféře pak existuje pouze jedna oficiální rekvalifikace akreditovaná MŠMT (o ní na konci tohoto příspěvku).

Co je facility management?

Převážná většina dotázaných obvykle odpoví, že přesně neví, ale že by to mělo být „něco spojeného se správou budov“. Tato odpověď má historické kořeny a je ve své podstatě správná, avšak ne zcela vystihující dnešní vnímání oboru facility management (dále též FM).

První zmínky o tomto oboru nalezneme v USA v sedmdesátých letech minulého století. V té době byl facility management skutečně spojován převážně s provozem a správou budov (obecně prostor). Do Evropy dorazil na přelomu století a nejdříve se rozvinul ve Velké Británii, Holandsku a severských zemích. Neaktivnější byli facility manažeři v Holandsku, kteří iniciovali vznik svého národního standardu, později EU standardu „a konečně významně spolupracovali při tvorbě globálního ISO standardu řízení FM podpory.

Původní vnímání facility managementu jako systému správy budov a souvise-

jících služeb (údržba, úklidy a ostraha) se postupem let, zejména díky aktivitě Holanďanů a facility manažerů severovýchodních zemí, rozvinul do dnešní podoby integrovaného (jednotného) řízení široké škály podpůrných služeb v organizacích (přeneseně „zázemí společnosti“). Definici a terminologii FM oboru naleznete v odborném FM slovníku a stručné přiblížení významu oboru i vysvětlení širších souvislostí si lze poslechnout na krátkých youtube videonahrávkách.

Pro současný facility management je charakteristické jednotné řízení více podpůrných služeb. V praxi to znamená, že systém řízení je veden jedním facility manažerem organizace, který sjednocuje formu dokumentace, smluv a financí, zavádí jednotnou terminologii a standardy. V současnosti je nejčastější formou zajištění nákupu od externího poskytovatele (či poskytovatelů), obdobně však lze zajistit FM služby i interně (tzv. in-house), výhodně lze obě formy kombinovat.

Kdo je facility manažer?

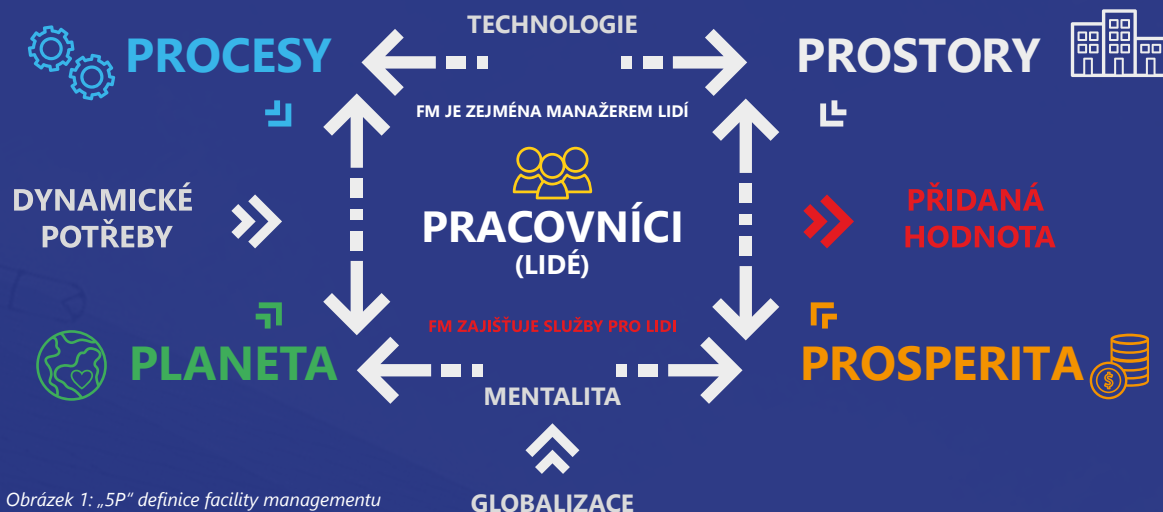
Předně musíme rozlišovat facility manažera odběratelské organizace (klienta) a facility manažera poskytovatelské společnosti, tj. dodavatele FM služeb. Poskytovatelský facility manažer je klasický řídicí pracovník, jehož základní činností (produktem) je dodávka FM služeb, a proto se nejedná o typické řízení FM podpory,

ale o řízení základního podnikání společnosti. Ačkoliv náplň jeho práce je velice podobná „klientskému“ facility manažerovi, jedná se o klasické manažerské úkony vedení společnosti, a proto jeho činnost nebudeme v tomto příspěvku rozebírat.

Pro rozvoj facility managementu je stěžejní kvalitní „interní“ facility manažer na straně odběratele. Jeho základním cílem je „vyladit“ prostředí v organizaci tak, aby jak organizace, tak i jednotliví pracovníci či organizační celky měli optimální pracovní prostředí, a byly pro ně zajištěny podpůrné služby, které jsou pro výkon jejich práce, ale i pro pocit příjemného a udržitelného prostředí nezbytné či žádoucí. Facility manažer proto musí vycházet ze strategie organizace, musí rozumět „výrobním“ cílům své společnosti a chápat cíle, kterých má být dosaženo.

Tyto vstupní parametry mu specifikují DYNAMICKÉ POTŘEBY na zajištění „zázemí“, které mají jak jednotliví pracovníci, tak i organizace jako celek či jako její jednotlivé složky. V grafické definici facility managementu (tzv. 5P) na ně navazuje 5 základních oblastí, které obor specifikují.

Pod pojmem „Procesy“ jsou zde myšleny FM služby, které je potřeba nejdříve specifikovat, dále objednat či zařídit a finálně řídit, resp. kontrolovat (mluvíme o kvalitě služeb). „Prostory“ zde představují původní

Obrázek 1: „5P“ definice facility managementu

a dodnes stěžejní komponent facility managementu, kterým je pracoviště (kancelář, dílna, pole atd.). Facility manažer má zařídít a nastavit takové pracovní prostředí, které je vyhovující jak provozně, bezpečnostně, zdravotně a hygienicky, tak i esteticky, sociálně a psychologicky. Pracoviště musí podporovat efektivitu práce a tím zvyšovat produktivitu organizace. „Planeta“ zde symbolizuje udržitelnost, tj. ekologické aspekty pracovního prostředí (obecně jakéhokoli prostředí, o které se facility manažer stará – sportoviště, rekreační prostory apod.). Pojem „Prosperita“ (někdy též „Peníze“) určuje ekonomické mantinely facility manažera. Ten musí vždy vnímat, že ať použije jakékoli prostředky, musí tyto vždy vést ke konečné přidané hodnotě organizace jako celku.

V této oblasti („Peníze“) je ukryt nejčastější prohřešek vedení organizací, které si facility management mylně propojují s nutností za každou cenu ušetřit. Vhodná investice (do kvalitního pracovníka, vhodného softwaru, efektivní technologie, či optimálnější formy řízení) může v konečném důsledku přinést podstatně vyšší přínosy než prosté šetření.

V centru všeho je však „Pracovník“ (člověk), který je zde vnímán ve dvou rovinách. Předně jako zákazník facility managementu, pro kterého je třeba vytvořit optimální podmínky. Jako druhou rovinu je třeba vnímat skutečnost, že facility management (FM služby) vykonávají lidé, proto je facility management typickým zástupcem průmyslu, který je obdobně jako B2B či B2C označován zkratkou H2H (Humen to Humen = lidé lidem či lidé pro lidi). Obecně tento obor nazýváme SLUŽBY, v našem případě se však jedná specificky o podpůrné služby v rámci organizace.

Ve schématu se dále objevují ještě další entity, jakými jsou „Globalizace“, díky níž se facility management v naší zemi začíná prosazovat, a dále „Technologie“, která výrazně ovlivňuje FM obor obdobně jako celé naše hospodářství. Schéma je ukončeno již dříve zmíně-

nou „Přidanou hodnotou“, která je v našem případě zaměřena na přínosy FM služeb základní činnosti organizace či jedince. Neměříme zde například, jestli bylo stravování na úrovni „zážitkové gastronomie“, zde záleží na tom, aby se zaměstnanec nasytil tak, aby byl následně schopen nejlépe vykonávat svoji práci a při tom, aby strava byla pozitivně vnímána (nesmí být po obědě ani přesycen, nesmí přejedením usínat, ale nesmí mít ani hlad). Každá FM služba proto musí být optimálně vyladěna tak, aby organizace měla z jejich aplikace finální přínos.

Moderní forma zajištění facility managementu

Všechny moderní trendy FM oboru zmiňují jako cíl facility managementu řízení INTEGRACI. Co si pod tímto pojmem představít? Historicky se služby, které nyní prezentujeme jako FM služby, zajišťovaly jednotlivě. Důvody byly dva. Předně byli na trhu převážně specializovaní poskytovatelé služeb (údržby, ostrahy, úklidu, stravování atd.), kteří zajišťovali pouze svou specifickou službu. Současně to bylo i pro odběratele „pohodlnější“. Jednotlivé služby byly vybírány ve výběrových cyklech podle individuální potřeby, výběrová řízení byla jednodušší a na první pohled přehlednější.

V konkrétním případě konzultační činnosti autora bylo u jedné společnosti uzavřeno 140 samostatných smluv na FM služby v 10 výrobních závodech. Tyto smlouvy nebyly sjednoceny, každá byla konstruována jinak. Představa jednotného řízení pak byla pouhou fikcí, řízení se zredukovalo na „sledování nákladů“ a „hašení“ vzniklých problémů. Jednotlivé služby zde zajišťovalo téměř 100 různých dodavatelů! Protože se jednalo o globální společnost, která integraci FM služeb již zavedla v jiných státech, připravila projekt sjednocení řízení facility managementu i v ČR. Výsledkem byla jedna integrovaná smlouva na několik FM služeb (v prvním cyklu ne na všechny) pro 10 stěžejních výrobních závodů.

Z realizovaného projektu, a tento již není ojedinělý, bylo získáno několik poznatků. Předně se velice rychle dostavily úspory (což přivítalo vedení společnosti), dále se sjednotila evidence majetků (zejména technická), sjednotily se systémy řízení FM služeb, které byly do té doby rozdílné napříč organizací, zavedly se nástroje na sledování kvality FM služeb a uplatňováním postihů za nekvalitu se zvýšila úroveň služeb. Integrací řízení a zavedením počítačové podpory se zjednodušilo řízení a uvolnily se kapacity na snadnější plánování (včetně zpětného hodnocení).

Přechod od neintegrovaného systému do jednotné formy řízení (nejlépe v souladu s ISO 41000) bývá nesnadný a je určitou revolucí ve společnosti. Po prvním smluvním cyklu spolupráce s integrovaným FM poskytovatelem (poskytovateli) je již další fáze díky získaným zkušenostem z jednotného řízení i ze sebraných dat snazší.

Jaké kompetence a povinnosti má facility manažer?

Facility manažer (mějme nyní na mysli manažera na straně odběratele) je zodpovědný za nastavení, přípravu, zajištění, sledování a vyhodnocení široké palety FM služeb. Pokud bychom měly vyjmenovat jeho kompetence, pak by je bylo možno sestavit do 11 oblastí:

1. Komunikace

- Příslušný facility manažer je schopen řídit/dohlížet na vývoj a používání plánu FM komunikací.
- Příslušný facility manažer je schopen připravit a předat zprávy, které napomohou dosažení zamýšleného výsledku.

2. Havarijní připravenost a udržitelnost

- Příslušný facility manažer je schopen plánovat, řídit/kontrolovat a podporovat program havarijní připravenosti celé organizace (v současnosti např. pandemickou připravenost a její zvládání).

- Příslušný facility manažer je schopen plánovat, řídit/kontrolovat a podporovat program kontinuity podnikání celé organizace.

3. Environmentální zajištění a udržitelnost

- Příslušný facility manažer je schopen plánovat, řídit/kontrolovat a dozorovat úsilí celé organizace k ochraně životního prostředí.
- Příslušný facility manažer je schopen řídit/dohlížet na závazek udržitelnosti vybudovaného i přírodního prostředí celé organizace.

4. Finance a podnikání

- Příslušný facility manažer je schopen řídit/dohlížet na finanční zajištění provozu a rozvoje nemovitostí a zařízení v organizaci.
- Příslušný facility manažer je schopen spravovat a řídit/dohlížet na finance spojené s FM smlouvami.
- Příslušný facility manažer je schopen spravovat zadávání veřejných zakázek a zúčtování postupů.

5. Lidské faktory

- Příslušný facility manažer je schopen navrhnout a zavést postupy, které podporují výkon a cíle celé organizace.

- Příslušný facility manažer je schopen navrhnout a zavést postupy, které podporují výkon nemovitostí, zařízení a vybavení organizace.

6. Vedení a strategie

- Příslušný facility manažer je schopen vést objekty (nemovitosti) organizace.
- Příslušný facility manažer je schopen zajistit jemu příslušející vedení tak, aby byl zajištěn chod celé organizace.
- Příslušný facility manažer je schopen strategicky plánovat podporu organizace.

7. Provoz a údržba

- Příslušný facility manažer je schopen posoudit stav nemovitostí a zařízení.
- Příslušný facility manažer je schopen řídit/dohlížet na provoz nemovitostí, zařízení a činnosti údržby.
- Příslušný facility manažer je schopen řídit/dohlížet zajištění FM služeb (např. parkování, úklidové služby, stravovací služby, recepce, řízení helpdesku, bezpečnosti a ochrany a dalších FM služeb).
- Příslušný facility manažer je schopen řídit/dohlížet na proces uzaví-

rání smluv na údržbu a ostatní FM služby.

- Příslušný facility manažer je schopen vyvinout, doporučit a řídit/dohlížet na provozní požadavky plánování interní pohody (řízení teploty, osvětlení, náhradní vybavení atd.).

8. Project management

- Příslušný facility manažer je schopen plánovat projekty.
- Příslušný facility manažer je schopen řídit/dohlížet na zajištění projektů.
- Příslušný facility manažer je schopen vyhodnocovat ukončené projekty a doporučit další rozvoj a opatření.

9. Kvalita

- Příslušný facility manažer je schopen rozvíjet a řídit/dohlížet na vytváření a používání standardů a norem pro příslušné nemovitosti a zařízení v organizaci.
- Příslušný facility manažer je schopen měřit kvalitu poskytovaných služeb.
- Příslušný facility manažer je schopen řídit/dohlížet na zlepšení pracovních procesů.
- Příslušný facility manažer je schopen zajistit a kontrolovat soulad s naříze-

„Mnozí pracovníci organizací zjistili, že virtuální forma homeworkingu má své klady.“

ními předpisů, politik a norem.

10. Nemovitosti a jejich správa

- Příslušný facility manažer je schopen vyvinout a implementovat hlavní plán správy a užití nemovitostí.
- Příslušný facility manažer je schopen řídit/dohlížet na správu nemovitostí a majetku.

11. Technologie

- Příslušný facility manažer je schopen plánovat, řídit a spravovat/dohlížet na FM zajištění obchodních a provozních technologií.

Z výčtu kompetencí je patrné, že facility manažer je řídicí pozice na strategické úrovni organizace (částečně i taktické), který vedení společnosti garantuje vysokou úroveň zajištění „zázemí“. Díky tomu umožňuje organizaci dosáhnout vyšší produktivity, a tím i významněj-

ších zisků a pozice na trhu. Pokud však má facility manažer pouze provozní kompetence, pak toto není schopen zajistit a doopravdy se může soustředit pouze na minimalizaci nákladů, což je dnes bohužel velice obvyklý trend. Ve vyspělých zemích jsou facility manažeři zařazováni do představenstev společností, což vyvolalo potřebu nalézt příslušnou zkratku pozice, kterou je CWO (Chief Workplace Officers).

Role facility manažerů v době pandemie

Uplynulý rok 2020/2021 byl příznačný nejen neskutečným nasazením lékařů, zdravotních sester, záchranářů, epidemiologů, hasičů, sociálních pracovníků a dalších humanitárních profesí, ale svou významnou roli v něm měli právě i facility manažeři, resp. správci budov. Bohužel nebyli tak na očích jako zmíněné profese, přesto by jim měl patřit

podobný dík jako všem ostatním uvedeným. Většina pracovníků musela přerušit docházku do kanceláří a budov osířely. To, že byly prázdné, však neznamenal, že zůstaly bez dozoru a správy. Naopak, pro malou skupinu zaměstnanců, kteří i nadále museli do kanceláří a budov docházet, musely být zvýšeny dezinfekční aktivity, soustavně kontrolována a čištěna madla, tlačítka a ovládací panely, dezinfikované prostory a technologie, zejména vzduchotechniky a klimatizace musely být nastaveny do zvláštního režimu. Facility manažeři navíc využili uvolnění budov k opravám, seřízení technologií, kontrolám a úpravám. Po celou dobu koordinovali zvýšenou ostrahu.

To se týká doby minulé. Co je však před facility manažery nyní? Mnozí pracovníci organizací zjistili, že virtuální forma homeworkingu má své klady a že není tak složitá, jak si představovali. Nyní je

na vedení těchto firem rozhodnout, zda se pracovníci vrátí do původních prostor, nebo zda již nejsou tyto kanceláře předimenzované. Určitě se významná část zaměstnanců do kanceláří vrátí, avšak třeba jenom na část pracovní doby a zbytek bude pracovat formou *homeworkingu*, někteří přejdou převážně na tuto formu vzdálené činnosti. Je tudíž potřeba zvážit „zeštíhlení“ současných kanceláří (na menší prostory). Tím organizace značně ušetří, a přitom se toto nedotkne produktivity práce. Otázkou však je „o kolik“ a zejména „jak“. Podívejme se na ono „jak“. Pokud bychom pouze poměrově zmenšili jednotlivé typy prostor, které na pracovišti nyní máme, asi bychom se dopustili značného omylu. Přechod na nový způsob práce je přechodem na spolupráci fyzicky přítomných osob s virtuálně komunikujícími kolegy. Toto je již jinak koncipované pracoviště, trochu podobné dříve budovaným video zasedacím místnostem. Kdo však toto „nastaví“? Do hry vstupují sociologové a jejich schopnost analyzovat mix komunikace, firemní identity, stávajícího způsobu práce, používaných ICT systémů a zvyků na pracovištích. Toto vše musí být zváženo a sociolog by měl doporučit parametry nového pracoviště. Interiérový architekt z tohoto zadání navrhne optimální rozložení a funkce prostor, sociolog nachystá „manuály“ a pracovníci se na nový způsob připraví krátkým proškolením. Asi vás zajímá, kde se nám v tom všem ztratil facility manažer? Neztratil se – je zodpovědný za celou koordinaci a následné provozování nových pracovišť. Akorát se nám díky Covidu-19 zapojuje do facility managementu nová profese – sociolog.

Kde nalézt kvalitního facility manažera v ČR?

Jak již bylo výše uvedeno, v ČR neexistuje ucelená výuka FM na našich univerzitách. Zájemce o FM tak může tento obor vystudovat v zahraničí (ve většině vyspělých zemí již tento obor běžně vyučují) nebo se musí „doškolit“ vlastními silami. Pokud hledají facility manažera jednotlivé organizace (nyní se zaměřujeme zejména na klientské, tj. odběratelské), pak si musí svého stávajícího správce majetku, administrativního manažera či jiného manažera služeb na facility manažera „přeškolit“. Od roku 2008 již probíhá rekvalifikační vzdělávání manažerů v oboru facility managementu akreditované MŠMT, ve kterém bylo do roku 2020 certifikováno přes 450 odborníků. Potěšitelné je, že původní skladba posluchačů byla převážně z FM poskytovatelských (tj. dodavatelských) firem, zatímco v současnosti mezi posluchači výrazně převažují pracovníci odběratelských (klientských) organizací. Bohužel je mezi posluchači jen mizivé procento pracovníků ve veřejné a státní sféře. Bližší informace o rekvalifikaci naleznete na stránkách společnosti FM Institute, respektive přímo na stránkách nabízejících nejbližší rekvalifikační kurzy.

Ing. Ondřej Štrup
IFMA Fellow

PRACOVNÍ TRŽIŠTĚ

NOVÝ PORTÁL

PRO OSOBY ZDRAVOTNĚ

POSTIŽENÉ A ZAMĚSTNAVATELE

Nadační fond pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením (NFOZP) spouští jako jeden ze svých dalších projektů webový portál www.pracovnitrziste.cz, jehož cílem je zlepšit podmínky zaměstnávání osob se zdravotním postižením (OZP) na trhu práce.

K vytvoření portálu www.pracovnitrziste.cz přivedla NFOZP především stále komplikovaná situace na otevře-

protože jeho osobní data budou šifrovaná – bližší informace mu budou poskytnuty teprve po souhlasu uchazeče o práci.

„Budeme velmi aktivně oslovovat organizace a sociální služby, které pracují s osobami se zdravotním postižením. Vytipovali jsme si jich přes 2 700 a od aplikace Merk.cz jsme obdrželi data-bázi s více než 20 000 organizacemi na komerčním trhu, které by mohly OZP zaměstnat. Stejně to bude se zaměstnavateli, navázali jsme například spolupráci s pražskou Hospodářskou komorou. Hodně sázíme na to, že budeme

daňové úlevy. Rovněž toto bude předmětem poradenství v rámci Pracovního tržiště.

„Zákoník práce je stejný pro člověka s handicapem i pro člověka zdravého. Jde pouze o smluvní dohodu dvou stran, která povede k oboustranné spokojenosti. Problém je v tom, že lidé s handicapem jsou velmi často podceňováni, ale po velmi krátkém čase se mnohdy ukáže, že dovedou být jedněmi z nejlepších zaměstnanců,“ říká ze zkušenosti zakladatelka NFOZP Lenka Kohoutová.

„Portál Pracovní tržiště by měl tento problém vyřešit, protože zaměstnavatelé budou vědět, že se pohybují v prostoru, kde hledají práci hlavně lidé se zdravotním postižením. U zájemců o práci tedy odpadá první dilema, že lidé s handicapem neradi říkají, že mají handicap, a zaměstnavatelé se na to nemohou zeptat,“ komentuje vznik portálu zakladatelka NFOZP Lenka Kohoutová.

Součástí Pracovního tržiště jsou i poradny, a to jak pro budoucí zaměstnance, tak pro zaměstnavatele. Všechny poradny jsou vázané na zaměstnávání osob se zdravotním postižením a jsou v nich k dispozici profesionálové z Hospodářské komory hlavního města Prahy, kteří dokážou poradit, jak se efektivně vypořádat například s exekucemi, součástí je i právní poradna, která je k dispozici budoucím zaměstnancům i jejich budoucím zaměstnavatelům.

Nadační fond pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením (NFOZP), který byl založen v roce 2007, vidí svůj význam především v poskytování odborných konzultací a podpory osobám se zdravotním postižením i firmám, které postižené osoby zaměstnávají či chtějí zaměstnat, a to napříč celou Českou republikou. Druhou rovinou zájmu je sledování legislativních změn, které ovlivňují trh práce a mají dopad na osoby se zdravotním postižením.

NFOZP je dnes bezesporu respektováním diskutérem na poli zaměstnávání osob se zdravotním postižením a sám je i zaměstnavatelem osob se zdravotním postižením. V této oblasti má co nabídnout jak širokému spektru uchazečů o zaměstnání z řad lidí s handicapem, tak zaměstnavatelům z nejrůznějších oblastí komerčního i chráněného trhu. Svoji různorodou podporu staví na dvou pilířích. Prvním je snaha začlenit handicapovaného člověka do běžné společnosti, aby se stal nezávislým na druhých tím, že pracuje a dokáže si vydělat na živobytí. Druhým pilířem

ném trhu práce a absence prostředí, kde by se osoby se zdravotním postižením (OZP) a zaměstnavatelé mohli setkávat. Platforma slouží pro seznámení zaměstnance a zaměstnavatele. NFOZP není zprostředkovatelem práce, ani pracovní agenturou. V rámci tohoto projektu spouští jen prostředí, kde se prostě „spojí dva volné konce“. V širším měřítku totiž nikdo s jednou ani druhou skupinou dlouhodobě nepracuje. Pracovní tržiště chce v této oblasti prostě pomoci a je v kontaktu i s Úřady práce.

Web bude zajišťovat komfort pro lidi s handicapem při hledání práce a současně důrazně chránit jejich citlivá osobní data. Možný budoucí zaměstnavatel tudíž neuvidí na webu kompletní životopis zájemce o práci,

mít možnost aktivně spolupracovat jak se zaměstnavateli, tak s lidmi se zdravotním postižením. Náplní naší práce budou hlavně konzultace a rady, jak na to,“ doplňuje Lenka Kohoutová.

Jedním z důvodů, proč jsme vytvořili tuto platformu, byly i časté dotazy ze stran zaměstnavatelů z komerčního trhu práce na možnost zaměstnávání OZP a další otázky, které se týkají dané problematiky. Hlavním důvodem je, že zaměstnavatelé musí podle zákona zaměstnávat na každých 25 osob jednu osobu se zdravotním postižením, nebo platí pokutu do státního rozpočtu či využívají systém náhradního plnění, které dodávají chráněné dílny zaměstnávající více než 50 % OZP. Nejlevnější a „nejčistší“ pro firmu je ovšem samozřejmě samotné zaměstnávání osob se zdravotním postižením. K zaměstnávání OZP lze navíc čerpat i určité

je snaha přesvědčit zaměstnavatele, že zaměstnat člověka s handicapem je přínos nejenom společenský a ekonomický, ale že v zaměstnancích se zdravotním postižením mohou získat dobré a poutivé pracovníky.

Stručná bilance uplynulých více než deseti let fungování nadačního fondu pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením ukazuje, že se v českém a mezinárodním sektoru organizací věnujících se zaměstnávání osob se zdravotním postižením velmi

úspěšně etabloval. Na poli zaměstnávání osob se zdravotním postižením je stabilním konzultantem a podporou pro ty, kteří v této oblasti potřebují pomoc. Zkrátka je ochotným pomocníkem pro osoby se zdravotním postižením i pro zaměstnavatele, kteří OZP chtějí zaměstnat nebo již zaměstnávají.

NFOZP se jako jediná organizace v ČR zabývá pouze zaměstnáváním OZP, a proto doufáme, že tento portál bude přínosem a cestou k vylepšení situace na pracovním trhu, a to jak chráně-

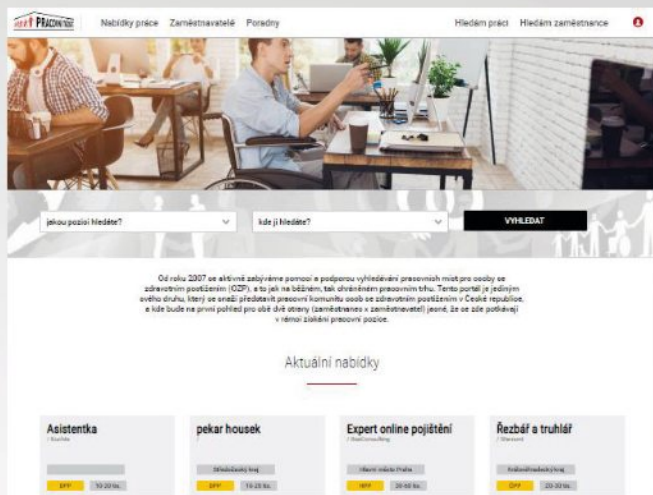
ném, tak otevřeném. Z dílny NFOZP pocházejí i další projekty, které se snaží podporovat zaměstnávání OZP, jako například Ochranná známka „Práce postižených“ (www.pracepostizenych.cz), Zdravotně postižený zaměstnanec roku (www.zamestnanecroku.cz) či další velmi úspěšný projekt Srdcerváci (www.srdcervaci.cz).

Zuzana Buchtelová
marketing manager

NFOZP

Nadační fond pro podporu zaměstnávání
osob se zdravotním postižením

Nadační fond pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením vytvořil **nový portál Pracovní tržiště**, který je určený pro osoby se zdravotním postižením hledající zaměstnání.

Pokud máte zájem, sledujte nabídky na:

www.pracovnitrziste.cz

KYBERNETICKÁ BEZPEČNOST

V DNEŠNÍM BEZPEČNOSTNÍM SVĚTĚ

Potřeba norem v bezpečnostním průmyslu se objevila už před více než 15 lety, kdy začalo přibývat bezpečnostních zařízení na bázi IP. Potřebu norem odhalilo sblížování IT a fyzické bezpečnosti. Jelikož nebyly stanoveny státní normy, přišel bezpečnostní průmysl zastoupený nejrůznějšími organizacemi se svým vlastním řešením. Bezpečnostní společnosti, jinak konkurenti na trhu, zahájily na návrhu norem spolupráci, podpořily vzájemnou součinnost a poskytly integrátorům příležitost k vytvoření vzorových systémů.

Tato spolupráce pokračuje i dnes, protože tvorba norem neskončila. V současnosti je potřeba přijmout v bezpečnostním průmyslu nové sady norem, a to norem kybernetické bezpečnosti. V souvislosti s kybernetickou bezpečností je přitom v sázce mnohem více. Absence norem v této oblasti znamená přímou hrozbu zneužívání kyberprostoru.

Proč je absence norem kybernetické bezpečnosti hrozbou

Normy vytvářejí společný základ pro výrobky a umožňují vzájemnou spolupráci zařízení od různých výrobců. Z hlediska kybernetické bezpečnosti poskytují kontrolní seznam požadavků, které chrání zařízení před nejrůznějšími formami kybernetických útoků.

Představte si, že byste si koupili auto bez ukazatelů směru nebo dveřních zámků, či dokonce bez brzd. Všechny tyto prvky jsou u všech automobilů samozřejmou a povinnou součástí vybavení, jelikož automobilový průmysl a vlády vytvořily a zákonné předpisy, které je vyžadují pro zajištění bezpečnosti provozu. A ve světě výpočetní techniky byly zavedeny podobné požadavky na naše přenosné a stolní počítače i mobilní zařízení.

Při nastavování svého počítače býváte požádáni o zadání hesla. Moderní operační systémy obsahují vestavěné firewally a aplikace v mobilním zařízení jsou umístěny v „sandboxu“, aby k nim byl omezený přístup.

Většina lidí používá čtyři nejpoužívanější operační systémy — Windows, macOS, iOS a Android — a do těchto systémů zabudovaly společnosti Microsoft, Apple a Google ovládací prvky kybernetické bezpečnosti. Ale

jak je tomu u zařízení IoT (internetu věcí)? Většina zařízení IoT funguje na bázi Linuxu, bezplatného operačního systému s otevřeným zdrojovým kódem. Ačkoli je Linuxu poskytována podpora a pravidelné aktualizace, neexistují žádné požadavky na jeho zabezpečení. To nemusí být nutně špatné pro počítačového nadšence, může to však být nebezpečné pro uživatele, který si koupí komerční zařízení a takto nezabezpečený přístroj zapojí do své domácí nebo firemní sítě.

Při instalaci zařízení IoT zaměřují lidé svou pozornost téměř výhradně na jejich funkčnost, spíše než na kybernetickou bezpečnost. Průmysl IoT se však jako celek rychle vyvíjí a společnosti sestavují uživatelsky přívětivá zařízení připojená k internetu s omezeným porozuměním kybernetické bezpečnosti. Dle portálu Statista bude do roku 2025 používáno více než 75 miliard zapojených zařízení IoT.

Ještě nedávno bylo v mnoha komerčních bezpečnostních kamerách nastaveno výchozí heslo. Tato výchozí hesla většina prodejců odstranila, jelikož koncoví uživatelé výchozí hesla neměnili a docházelo k napadání jejich kamer.

Tohle je malé tajemství: zločinní hackeri milují výchozí nastavení. Vyhledávají výchozí hesla, výchozí porty a výchozí nastavení. Potom na tato výchozí nastavení zaměří své útoky, protože vědí, že mnoho lidí výchozí nastavení nemění. Prodejci se proto naučili pro lepší ochranu svých zákazníků provádět změny, například tak, že je přinutí vytvořit heslo v rámci nastavování jejich zařízení. Ačkoli se jedná o pozitivní krok, měl by být raději proaktivní než reaktivní.

Víme tedy, jak zabezpečit počítač, a nyní potřebujeme přijmout stejné normy a požadavky pro zařízení IoT.

Počáteční fáze: Kde se nyní v bezpečnostním průmyslu nacházíme

Před rokem 2016 nepředstavovala kybernetická bezpečnost v bezpečnostním průmyslu problém, dokud nepřišlo září 2016, kdy byly statisíce IP videokamer, NVR a domácích routerů použity jako součást internetové zbraně nazvané botnet Mirai.

Botnet Mirai byl použit v řadě útoků typu Distributed Denial of Service (DDoS – distribuované odepření služby), které vyřadily nebo zpomalily velké části internetu, včetně Twitteru, Netflixu, Spotify a The New York Times.

Od té doby se kybernetická bezpečnost stala v bezpečnostním průmyslu nejen předmětem hovoru, nýbrž i obav. Koncoví uživatelé se právem obávají, že se zranitelná kamera nebo síťové NVR stane branou, přes kterou útočník vnikne do jejich sítě. Jedná se o obavu oprávněnou, neboť by si měli uvědomit, že jejich kamery, rekordéry i veškerá zařízení IoT jsou počítače a technicky jsou pravděpodobně všechny napojeny na linuxové webové servery. Dobrou zprávou ovšem je, že jednoduchou segmentací sítě lze výrazně omezit riziko, že se zařízení IoT stane pro útočníka vstupní branou k získání přístupu k citlivým systémům a datům.

Jakou roli tedy hrají jednotlivé strany v zabezpečení zařízení? Kdo za co odpovídá?

Zahrnout bezpečnost do svých výrobků musí především výrobci; to je fakt. Výrobci to však mohou udělat

Chuck Davis, MSIA, CISSP-ISSAP je řídícím pracovníkem globální kybernetické bezpečnosti (Senior Director of Global Cybersecurity) společnosti Hikvision. Chuck je bývalý vedoucí bezpečnostní architekt (Executive Security Architect) společnosti IBM, kde řídil globální obranu proti malware a programy pro správu zranitelností. Působil rovněž jako manažer globální kybernetické obrany (Manager of Global Cyber Defense) ve společnosti Hershey. Chuck je vlastníkem sedmi patentů v USA, tři dosud projednávaných patentů a 10 zveřejněných vynálezů. Je rovněž hostujícím profesorem na University of Denver, kde vyučuje v magisterských kurzech etický hacking a počítačovou forenzní vědu. Security Magazine ho 1. března označil za jednoho z „Top Cybersecurity lídrů roku 2021“.

pouze s ohledem na zabezpečení zařízení. Připojí-li koncový uživatel kameru přímo k internetu, může být toto zařízení napadeno. A má-li zařízení slabé heslo nebo neopravené chyby, bude nejen napadeno, ale pravděpodobně také narušeno.

Podtrženo sečteno: pokud jde o bezpečnost, nese odpovědnost každý; výzvou pak je třeba zajistit, aby si každý byl vědom své úlohy při zabezpečení zařízení.

Kybernetická bezpečnost: integrace

Prodejci musí zahrnout kybernetickou bezpečnost do výrobků a osoby provádějící jejich instalaci a integrátoři musí nainstalovat zařízení bezpečným způsobem a poučit koncové uživatele o bezpečném ovládání jejich zařízení. Koncoví uživatelé pak musí provádět údržbu zařízení a dle potřeby je pomocí aktualizací opravovat. Bude-li každý znát a dobře plnit svou úlohu, riziko kybernetického útoku se výrazně sníží.

Prodejci počítačové techniky spolu na trhu soupeří, avšak jediným způsobem obrany proti společnému nepříteli, jakým jsou kybernetičtí útočníci, je spolupráce.

Příkladem takové spolupráce prodejců je iniciativa z roku 2019, zahájená

komisařem Spojeného království pro bezpečnostní kamery, který koordinoval součinnost prodejců videokamer při vytváření programu Secure by Default (Bezpečnost ve výchozím stavu) pro monitorovací videokamery. Tato průkopnická práce vedla k vytvoření souboru základních norem kybernetické bezpečnosti, které musí prodejci ve svých výrobcích podporovat. Zatímco první integrace tohoto programu byla zaměřena na některé základní ovládací prvky kybernetické bezpečnosti, v průběhu času se začaly přidávat další ovládací prvky. Díky tomu mohou prodejci zahrnout bezpečnost jako součást svých výrobků a neusejí se snažit ji do nich teprve dodatečně přidávat.

Další kroky pro bezpečnostní průmysl

I když bezpečnostní průmysl dosáhl v kybernetické bezpečnosti během posledních let určitého pokroku, je toho třeba udělat pro bezpečnost kyberprostoru mnohem více. Kromě norem a zákonů potřebuje tento průmysl jako celek více osvěty pro šíření povědomí nutnosti zvyšování kybernetické bezpečnosti. Jsou potřebné kurzy o kybernetické bezpečnosti nezávislé na prodejcích a certifikace pro bezpečnostní průmysl. Společnosti musí najímat odborníky na integraci kybernetické bezpečnosti do svých výrobků

a služeb a musí dbát na vzdělávání svých zaměstnanců v této oblasti. Naštěstí můžeme vidět, že se spousta těchto činností již rozběhla.

Je třeba stále mít na paměti, že skutečným nepřítelem všech výpočetních zařízení jsou zločinní hackeři a že všichni musíme spojit síly a spolupracovat jako spojenci na vytváření bezpečného kyberprostoru.

Tento článek pro vás připravila Česká pošta Security s.r.o. ve spolupráci se světovým výrobcem bezpečnostních technologií Hikvision – autoři: Chuck Davis a Fred Streefland. Při realizaci zakázek se vždy řídí všemi uvedenými pravidly a doporučeními, aby svým klientům zajistili skutečné bezpečí. Spolupráce těchto dvou společností již vedla k řadě úspěšných řešení integrovaných nejen na pobočkách České pošty, ale i u dalších významných českých organizací.

Zpracovala **Ing. Barbara Hrdá**
Marketing and Office Manager for
Czech Republic

HIKVISION

Fred Streefland, EMSD, je ředitelem kybernetické bezpečnosti (Director Cybersecurity) společnosti Hikvision, s působností v Evropě, na Středním východě a v Africe (EMEA). Fred je bývalý CISO několika mezinárodních společností a bývalý CSO společnosti Palo Alto Networks pro severní a východní Evropu. Působil rovněž v IBM a svou kariéru zahájil ve vojenském letectvu, které opustil po 20 letech aktivní služby v roce 2008 v hodnosti podplukovníka. Fred je poradcem několika poslanců parlamentu v oblasti kybernetické bezpečnosti a hostujícím lektorem akademie kybernetické bezpečnosti (Cyber Security Academy) na University of Leiden.

APLIKACE PROGRAMU GOOD-LIVES-MODEL V ČESKÉM VĚZEŇSTVÍ

Naše bezpečnost není závislá jen na počtu policistů, strážníků či bezpečnostních pracovníků. Jsou situace, kdy nepomůže ani sebelepší kamerový systém či bezpečnostní zámek. Mám tím na mysli to, že velmi důležitou prací z hlediska prevence kriminality je práce s lidmi, kteří se již za branami věznic ocitli.

O tom, že se touto problematikou zabývají odborníci nejenom u nás a že tvorba koncepce a metodik v této oblasti nabývá konkrétní podoby, se můžeme přesvědčit na příkladu zajímavého projektu „**Aplikace Good-Lives-Modelu v českém vězeňství**“. Projekt je financovaný z Evropského sociálního fondu prostřednictvím operačního programu Zaměstnanost a ze státního rozpočtu VŘ a jeho realizátorem je společnost VOLONTÉ Czech o.p.s., která dlouhodobě pracuje s osobami ve výkonu trestu odnětí svobody a poté i po jejich propuštění, a to v součinnosti s programy Vězeňské služby ČR.

1) Něco k historii vzniku projektu u nás, kdo jej inicioval?

Při sledování charakteristik cílové skupiny (CS), tj. osob ve výkonu trestu odnětí svobody, jsme se během realizace našich projektů seznámili s nástrojem na hodnocení rizik této cílové skupiny – SARPO. Na základě toho jsme vedli řadu diskuzí o tom, zda by nebylo vhodnější zaměřit se

u této cílové skupiny spíše na cíle pozitivní než na negativní. Začali jsme tyto otázky konzultovat s PhDr. Václavem Jiříčkou, Ph.D., vedoucím psychologem Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR (dále jen GRVS), a s pracovníky věznic, se kterými jsme v té době spolupracovali (Jiříce, Kynšperk, Kuřim, Pardubice, Vinařice, Stráž, Horní Slavkov, Odolov, Světlá, Drahonice, Rýnovice, Rapotice aj.). Seznámili jsme se s programy využívanými v ČR i v zahraničí a při společných konzultacích s doktorem Václavem Jiříčkou jsme narazili na model ve vězeňství, který byl nově vyvinut a postupně rozšířen v anglosaských zemích jako tzv. Good-Lives-Model (GLM; Model dobrého života) se zaměřením na pozitivní psychologickou práci. V současné době je tento model aplikován v upravené podobě jako základ dlouhodobého terapeutického programu v Německu, konkrétně ve věznici Brandenburg, s jejímž psychologem Stevenem Feelgoodem jsme díky doktoru Václavu Jiříčkovi navázali kontakt a aktivní spolupráci.

2) Kolik účastníků se do projektu zapojí?

Do projektu GLM se postupně zapojí

432 osob ve výkonu trestu ze 6 pilotních věznic (Jiříce, Kuřim, Stráž pod Ralskem, Pardubice, Kynšperk nad Ohří a Vinařice). Intervence GLM probíhá ve všech věznicích zařazených do projektu. V průběhu projektu je naplánována realizace tří kohort (běhů) GLM o 12 účastnících v každé ze šesti zapojených věznic, tedy celkem 216 účastníků GLM ve třech kohortách s přibližně půlročním odstupem po 72 osobách a současně s tím stejně početné kohorty neúčastníků GLM. V projektu pracujeme s intervenční skupinou (tj. účastníky terapeutického programu a testování) a kontrolní skupinou (tj. osobami, které prošly testováním).

3) Jaká jsou kritéria pro jejich výběr?

- Trestná činnost (TČ) proti životu a zdraví (§ 219, §§ 221–224, § 225 dle zák. č. 140/1961 Sb., nebo § 140, § 141, §§ 145–148 dle zák. č. 40/2009 Sb.), TČ proti svobodě a lidské důstojnosti (§ 231, § 232, § 234–234a, § 235, § 241 dle zák. č. 140/1961 Sb., nebo §§ 171–177, § 185 dle zák. č. 40/2009 Sb.), TČ hrubě narušující občanské soužití, resp. soužití lidí (§ 196 a § 197a, § 198, § 202 dle zák. č. 140/1961 Sb., nebo §§ 352–356

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI

TECHNIKY - MODUL ZVLÁDÁNÍ HNĚVU

- DENÍK HNĚVU
- ODDYCHOVÝ ČAS
- ROZVAHA PŘEDEM
(důsledky krátkodobé + dlouhodobé)
- POZITIVNÍ VNITŘNÍ MLUVA/
SEBEINSTRUKCE
- KONTROLA DECHU (pomalu, pravidelně)
- PROGRESIVNÍ SVALOVÁ RELAXACE
- DOPORUČENÍ - SPORT ATD

dle zák. č. 40/2009 Sb.) nebo TČ proti pořádku ve věcech veřejných (§ 155 a 156 dle zák. č. 140/1961 Sb., nebo §§ 323–326 dle zák. č. 40/2009 Sb.), přičemž pro výběr bude relevantní násilný charakter skutečně spáchané násilné činnosti, nikoli paragraf trestního zákona.

- Osoba musí být pracovně zařaditelná.
- Termín propuštění nejpozději do 31. července 2021 (v posledním roce realizace projektu musí být již všichni propuštěni a nesmí probíhat intervence).
- Osoby musí mít zájem o zapojení do aktivit projektu.

4) Jaký je obsah a harmonogram projektu?

Realizaci projektu a jeho harmonogram bohužel silně ovlivnila situace COVID-19. V průběhu realizace se ukázala potřeba prodloužit terapeutický program ze šesti měsíců minimálně na devět. Nakonec byl projekt GLM prodloužen o 12 měsíců a v rámci jeho přípravy proběhly následující klíčové aktivity:

1. dne 1. října 2019 proběhla úvodní konference ke GLM za účasti německých odborníků z věznic Brandenburg, GRVS, zástupců

jednotlivých českých věznic a zástupců odborné veřejnosti, více na <https://www.volonte.cz/post/obrazem-%C3%BAvodn%C3%AD-konference-k-projektu-good-lives-model>;

2. v listopadu 2019 proběhlo pod vedením německých expertů sedmidenní školení realizačních týmů jednotlivých českých věznic – více na <https://www.volonte.cz/post/zam%C4%Bstnanci-v%C4%9Bznic-%C4%8Dr-se-z%C3%BA%C4%8Dastnili-sedmidenn%C3%ADho-%C5%A1kolen%C3%AD-k-pilotn%C3%ADmu-projektu-glm>;

AUTOBIOGRAFIE ČASOVÁ OSA

Rozdělení do časových úseků

- 0–10 let
- 10–19 let
- 20–35 let
- 36–55 let
- nad 65 let

Témata

- Důležité události (škola, práce, vztahy, narození dětí, zneužívání náv. látek)

Životní cíle

3. před započítáním činnosti terapeutických skupin byly v pilotních věznicích zřízeny a vybaveny terapeutické místnosti;

4. v lednu 2020 byl proveden výběr cílové a kontrolní skupiny I. kohorty a začalo probíhat vstupní testování Intervennční a kontrolní skupiny:

- A. MMPI-2 – širokospektrý test sloužící ke zjišťování důležitých vlastností osobnosti a psychických poruch,
- B. PCL-R – test zaměřený na měření míry poruchy osobnosti,
- C. HCR-20 – test zaměřený na měření rizika recidivy.

Po ukončení terapeutického programu každé kohorty se provádějí u intervenční a kontrolní skupiny posttesty, které přináší klíčové informace pro následnou evaluaci, jejímž primárním cílem je zjistit, jaké jsou kauzální efekty intervence na riziko násilného chování, kriminální recidivy a zaměstnanosti u naší zvolené cílové skupiny. Kromě tohoto cíle se evaluace bude ve vedlejší rovině věnovat i možnostem zlepšení vytvářeného vzdělávání GLM a bude hodnotit úspěšnost advokačních aktivit. Harmonogram vlastní realizace projektu:

- 1. únor 2020–září 2020: průběh a ukončení terapeutického programu I. kohorty,
- 2. říjen 2020–červenec 2021: průběh a ukončení terapeutického programu II. kohorty,
- 3. září 2021–květen 2022: průběh a ukončení terapeutického programu III. kohorty.

5) Co představuje aplikace GLM pro zapojené klienty?

Právě dlouhodobá terapeutická práce na bázi GLM představuje možnost

práce s odsouzeným jako s osobou autonomní, schopnou rozhodovat samostatně o sobě. Odsouzení vykazují určité osobnostní charakteristiky zkušenosti a upřednostňují stejně jako osoby na svobodě určité hodnoty. Tyto hodnoty jsou v systému GLM označovány jako primární lidské potřeby, které všichni lidé mají a se kterými je možno se v práci s CS zabývat:

- žít zdravě a fungovat,
- být informován o důležitých věcech,
- kompetence v práci – např. zážitek úspěchu,
- kompetence ve volném čase,
- schopnost jednat, možnost sebeurčení,
- vnitřní klid,
- sounáležitost (rodinné vztahy aj.),
- společenství (být součástí větší skupiny),
- pocítit smysl naplnění,
- být šťastný,
- mít možnost se vyjádřit.

Terapeutický program Good-Lives-Model předpokládá, že všichni lidé po naplňování primárních lidských potřeb přirozeně touží, avšak liší se v tom, jak jsou tyto potřeby v reálném životě sami ochotní či schopní naplňovat. A zde právě nastává úkol pro aktéry programu pro CS, jak pracovat se sociálně přijatelnými strategiemi osob k dosažení cílů. Proto by osoby pracující s odsouzenými měly zjišťovat v první řadě jejich priority a pracovat s nimi na hledání způsobů a cest, jak těchto priorit dosáhnout. Samozřejmě je i tento přístup v odborném světě vystaven řadě kritik. Naším záměrem však není staré terapie vyhodit do koše a nahradit je novým modelem, ale stávající terapie založené na rizikových faktorech naopak pro tvorbu nového modelu založeného na GLM využít. Kritice v odborném světě je rovněž podroben nedostatek empirických důkazů o efektivitě GLM. Požádali

jsme proto vedoucího sociálně terapeutického oddělení věznice Brandenburg Stevena Feelgooda o informace o účinnosti nového modelu. Bohužel kvůli častým personálním změnám v kriminologické službě, která má evaluaci zajišťovat, jsou výstupy stále ve stádiu zpracování. Proto nám pan Feelgood prozatím poskytl statistiky z Austrálie, kde sám působil. Program tam původně vznikl pro násilníky trestných činů a výsledky ukazují dokonce 68% snížení recidivy. Pokud se pilotní program osvědčí, plánuje GR VS jeho standardizaci. V průběhu realizace projektu budou vybráni ze stávajících proškolených pracovníků lektori, kteří budou model předávat dál, novým kolegům do věznic v rámci celé České republiky.

6) Jaká je odezva klientů?

Všichni zapojení klienti mají možnost se k programu GLM vyjádřit. Co jim dal, případně vzal, jaké na sobě vidí změny, co vnímají pozitivně nebo negativně a podobně. Do této doby nám přišly vesměs jen pozitivní reakce, které jednoznačně spojuje jedna věc – a sice že zapojení klienti více přemýšlejí o chování, které je přivedlo k jejich trestné činnosti. Během terapií sdílejí své příběhy, pocity a myšlenky a pomalu tak mění svůj pohled na budoucnost. Jejich příběhy budeme postupně sdílet na našich stránkách a sociálních sítích.

7) Jaké jsou dosavadní výsledky projektu od roku 2019?

Dle původního harmonogramu již měly být průběžné výsledky I. kohorty k dispozici, bohužel však z důvodu COVID-19 se výsledky dosud zpracovávají a k dispozici budou až koncem června 2021. Po výstupech z I. kohorty a v návaznosti na uvolňování nouzových opatření plánujeme v rámci advokační strategie realizovat odborné diskuse, kulaté stoly apod.

8) Jak dlouho funguje projekt v zahraničí a jaké jsou tam s ním zkušenosti?

Programy uplatňované v současném českém vězeňství jsou, jak uvádí expertka doktorka Marešová, neúčinné a zcela mezi nimi chybí zacílení na konkrétní skupinu pachatelů. V zahraničí se takové programy vyskytují, u mnoha z nich proběhlo ověření jejich účinnosti ve vězeňské praxi, a bylo by proto žádoucí ověřit jejich případnou účinnost i v českých věznicích. K převzetí zkušeností je optimální spolupráce s vězeňskými systémy, které se vyznačují obdobným způsobem zacházení s vězni jako v ČR a vycházejí ze stejných historicky podmíněných základů. V současné době existují v systému českého vězeňství standardizované terapeutické programy, většinou úzce zaměřené a pracující pouze s riziky na bázi RNR (z angl. Risk-need-responsivity model): TP 21 Junior pro mladistvé, Program 3Z – obecný program pro všechny odsouzené, TP KEMP pro vybrané trestné činy, TP GREPP pro sexuální trestné činy na dětech aj., nejedná se však o dlouhodobé terapeutické programy určené pro násilníky. Program GLM je od výše uvedených zcela odlišný a po naplnění postupů uvedených v projektu by se mohl v českém vězeňství stát dlouhodobě uplatňovaným terapeutickým programem zacházení s pachateli násilných trestných činů.

V anglosaských zemích (zejména ve Velké Británii) řeší tento problém specializovanými věznicemi, kde působí pro daný typ odsouzených speciálně úzce vycvičení a zaměřeni terapeuti. Takový přístup však v našem vězeňství, kde podobné rozdělení vězňů neexistuje, aplikovat nelze. Řešení recidivy

násilné trestné činnosti v USA je zase obecně neúspěšné a podle doktora Jiříčky nejsou Spojené státy zemí, od které bychom se měli v Evropě v tomto směru učit.

Pro nás se tedy v tomto směru jeví jako nejvhodnější terapeutický program sestavený na bázi GLM, který je aplikován na terapeutickém oddělení věznice Brandenburg v Německu. GLM byl původně vyvinut pro věznice Novozélandany Tonym Wardem a Clairem Stewartem jako model pro léčbu a práci s pachateli sexuální trestné činnosti. Po následných úpravách byl dále aplikován i na práci s jinými skupinami pachatelů, jako jsou například mladiství pachatelé, mladiství sexuální delikventi, pachatelé (muži) domácího násilí a pachatelé s mentálním postižením. Je tedy zřejmé, že GLM lze použít v různých populacích a u různých trestných činů. Použitá literatura a přístupy odborníků ukazují, že je třeba využít příkladů dobré praxe a zaměřit se i na práci s osobami opouštějícími výkon trestu, a to nejen ve smyslu práce s riziky, ale i ve smyslu řešení pozitivních cílů.

Projekt reaguje na celospolečenský problém – na opakování závažného násilného jednání (trestných činů násilné povahy) u osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody, který jim byl uložen za spáchání násilného trestného činu. Recidiva u násilné trestné činnosti je vysoká (63 % dle Statistické ročenky Vězeňské služby ČR 2017) a v ČR v současnosti neexistují nástroje k jejímu omezení. Zastoupení recidivistů (opakovaně vězněných pachatelů) se mezi vězni v posledních letech zvyšuje. Násilníci přitom představují mezi recidivisty problém největší, protože jsou mezi všemi (vězni

i zaměstnanci) nejvíce obávanou skupinou. Vůči ostatním vězňům se vymezují jak verbálním, tak brachiálním násilím a podporují vznik a existenci tzv. druhého života odsouzených – manipulují s vnitřním životem ve věznicích a zprostředkovávají tak ovlivňují vězeňské klima a současně se utvrzují v přesvědčení, že stejný přístup lze úspěšně (ve svůj prospěch) uplatňovat i po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Proto se po propuštění z vězení dosti rychle dopouštějí násilné trestné činnosti znovu a jejich životní dráha se tak pohybuje ve stereotypním kruhu, z něhož nejsou sami, bez zásahu zvenčí, schopni vystoupit.

Odpovědi na otázky redakci poskytla
Mgr. Lucie Matátková,
PR specialista/projektový manažer
Volonté Czech, o.p.s.

ZBRANĚ V DĚJINÁCH

V našem putování přes historické milníky v oblasti zbraní jsme již prošli pravěkem, obdobím starověké římské říše, českým královstvím a německou Svatou říší ve středověku, podívali jsme se do Evropy sedmnáctého století a doputovali až do habsburské monarchie ve století devatenáctém. V této části našeho seriálu se přeneseme do století dvacátého a podíváme se na problematiku držení zbraní od roku 1939 až po stávající pravidla Evropské unie – od protektorátu po současnost.

Situace v oblasti zbraňové legislativy v období protektorátu (1939–1945)

Nařízení říšského protektora Konstantina von Neuratha o držení zbraní na území Protektorátu Čechy a Morava ze dne 1. srpna 1939 (dále jen nařízení) [1] bylo vydáno na základě zmocnění obsaženého ve Výnosu Vůdce a říšského kancléře o Protektorátu Čechy a Morava ze dne 16. března 1939 (dále jen výnos) [2]. Výnos v ustanovení článku XI stanovil, že říše může vydávat právní předpisy s platností pro protektorát, pokud tak vyžaduje společný zájem. Na území protektorátu zastupoval vůdce dle ustanovení prvního odstavce Nařízení k Výnosu Vůdce a říšského kancléře o Protektorátu Čechy a Morava ze dne 22. 3. 1939 říšský protektor [3]. Zbrojní zákon z roku 1938 zůstal v platnosti, avšak nikdy nevešel v účinnost. Dle ustanovení článku XII výnosu dále platilo právo platné (účinné), pokud neodporovalo smyslu převzetí ochrany říše a nestanovilo-li nové nařízení jinak. V oblasti zbraní a střeliva setrval v účinnosti zbrojní patent ze dne 24. října 1852.

Dle ustanovení § 1 nařízení platily za zbraně ve smyslu nařízení zbraně střelné palné či plynové, ale také předměty sečné a úderné určené ke způsobení zranění. Za třaskaviny platily výbušné fabrikáty a všechny druhy střelného prachu. Tehdejší pojetí skladiště zbraní lze označit současným pojmoslovím za věc hromadnou. Jednalo se buď o pět a více zbraní, 50 nábojů nebo 2 kg třaskaviny. Ustanovení § 2 nařízení ukládalo odevzdat veškeré zbraně, části zbraní, zbrojní listy, třaskaviny a munici na území protektorátu

příslušnému oberlandratu. Ustanovení § 2, odstavec 2, zakládalo odpovědnost majitelů nemovitostí, že v obvodu jejich majetku se nebudou nalézat žádné z těchto předmětů. Výjimky z povinnosti odevzdat zbraně dle ustanovení § 3 se vztahovaly na některé německé právnické osoby. Jmenovitě na německou brannou moc a policii, SS pohotovostní sbor, svazy Totenkopf a bezpečnostní službu říšského vedoucího SS. Z fyzických osob se výjimky vztahovaly na říšské příslušníky vybavené řádným zbrojním lístkem, úředním výkazem nebo platným zbrojním pasem dle protektorátního práva. Dále se vztahovaly na důstojníky, úředníky a osoby ve službě, pokud jejich povinnost nosit zbraň vyplývala ze zákona. Lovecké zbraně do pěti kusů a padesáti nábojů podléhaly vlastní výjimce, pokud měl držitel platný zbrojní pas a honební lístek, nad tento limit však musely být rovněž odevzdány. Z povinnosti odevzdat zbraně byly věcně vyňaty i zbraně neupotřebitelné, poplašené, malokaliberní pušky a terčové pistole do ráže 6 mm, muzejní a upomínkové. Ze sečných a bodných zbraní ukládalo ustanovení § 2, odstavec 3, odevzdat pouze dýky, stiletý, dutě broušené nože, trojsečné dýky a k záludným útokům způsobilé předměty všeho druhu.

Veškerá v té době platná povolení, schválení a potvrzení pozbývala dle ustanovení § 5 nařízení platnosti uplynutím posledního prosince roku 1939 a musela být případně znovu udělena. O opětovném udělení povolení držet a nosit zbraň rozhodoval dle ustanovení § 4, odstavec 1, nařízení příslušný říšský úřad, tedy oberlandrat.

Nesplnění povinnosti odevzdat zbraně bylo kriminalizováno ustanovením § 7, nařízení, které ukládalo za úmyslné jednání až 5 let káznice a za nedbalostní jednání vězení do jednoho roku a pokutu. Za nedovolené udržování skladiště zbraní, za které bylo považováno i vlastnictví více než pěti zbraní, hrozil trest smrti. Tomu, kdo se o skladiště zbraní dozvěděl a neoznámil je, hrozila dle ustanovení § 7 písmeno e) káznice do pěti let. Příslušnými k vyšetřování i rozhodování o těchto záležitostech byly německé soudy. Účinnost nařízení platila ode dne jeho vyhlášení.

Ze všech zmíněných opatření vyplývající z nařízení je jasně patrná snaha

o kriminalizaci občanů na základě úřední zvůle. Nicméně je zde třeba zdůraznit, že se jednalo o okupaci cizí mocností a následně již o válečný stav.

Situace v Československu po roce 1948 – zákon o zbraních a střelivu č. 62/1949 Sb.

Právní úprava doznala proti Císařskému patentu č. 223 ř. z. zásadní změnu pojetí [4]. Zmizelo právo na zbraň, protože držení zbraně podmiňovalo ustanovení § 2 zákona povolením okresního národního výboru, zvaným zbrojní list. Chladné zbraně byly z režimu povolování vyňaty a jejich režim se rozešel s režimem zbraní palných. Okresní národní výbor vydával rovněž povolení k nošení zbraně zvané zbrojní pas. To vedlo ke vzniku sociální nerovnosti, protože záleželo na postavení a stycích žadatele. K vydání zbrojního pasu bylo třeba se prokázat potřebou zbraň nosit. Překážkou vydání zbrojního pasu i zbrojního listu byla obava ze zneužití. Oprávnění držet nebo nosit zbraň zahrnovalo také právo ji koupit nebo na sebe nechat jiným způsobem převést.

Mezi nedovolené zbraně se podle ustanovení § 5 zákona řadily zbraně zákeřné, snadno utajitelné, upravené ke způsobení těžšího zranění, a výbušná zařízení. Nedovolenými byly i náboje s třaskavou střelou a náboje upravené ke způsobení nebezpečnějšího zranění. Všechny tyto kategorie bylo možno vyrábět, opravovat, prodávat, czizovat, nabývat, držet nebo nosit pouze na základě výjimky udělené krajským národním výborem z důvodu hodného zvláštního zřetele.

Vydávání povolení nadále probíhalo v režimu volného uvážení. K odnětí povolení mohlo dodatečně dojít na základě obavy ze zneužití nebo z důvodu obecného zájmu. Dozor nad dodržováním předpisů byl svěřen okresnímu národnímu výboru, který mohl kdykoli provést kontrolu místností, v nichž byly zbraně uloženy nebo uschovány u výrobců, obchodníků či provozovatelů střelnic. Na základě podezření, že se v obvodu okresního národního výboru nachází více zbraní, než by odpovídalo vydaným povolením, nebo v případě podezření, že došlo k hrubým porušením ustanovení tohoto zákona při opravě zbraní, mohl okresní národní výbor provést prohlídku i obytných a jiných místností.

3. ČÁST

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI

Při prohlídkách měl dle zákona šetřit svobodu domovní, osobní a listovní tajemství.

Nově zákon zavedl instituty předběžného zabavení a zadržení. Předběžně zadržet zbraň bylo v pravomoci příslušníka Sboru národní bezpečnosti nebo jiného orgánu veřejné stráže, jestliže se ten, kdo měl zbraň u sebe, nebyl schopen prokázat předepsaným povolením.

Mimořádné opatření zakládající povinnost k hlášení či odevzdání zbraní dle ustanovení § 19 v podstatě kopírovala úpravu z roku 1938. Velmi obdobná byla i ustanovení o beztrestnosti v tomto zákoně. Ustanovení o soudně trestných činech a správních přestupcích rovněž nebyla nikterak zpolitizována. Samotná právní úprava tedy nesla prozatím spíše méně politické zátěže.

Zákon č. 147/1983 Sb., o zbraních a střelivu

Tento zákon [6] je velmi významný z hlediska sledování vlivu dobové ideologie na právní úpravu zbraní a střeliva. Ustanovení § 1 sledující „účel zákona“ obsahuje v podstatě preambuli podávající ideologická východiska k výkladu jednotlivých ustanovení. Účelem zákona bylo stanovit takové podmínky pro držení a nošení zbraní, aby jich nemohlo být zneužito proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení, životu a zdraví občanů, majetku a veřejnému pořádku. U předešlých právních předpisů jsme zaznamenali nebezpečí výkladu ustanovení vedoucí k nerovnému postavení osob pro nedostatečné stanovení podmínek užití správného uvážení.

U zákona z roku 1983 nacházíme jasný zákonný základ pro odlišný přístup v obdobných případech na základě ideologických a politických hledisek. Zákon stanovil, že povolovacímu řízení a evidenční povinnosti podléhají zbraně kulové, lovecké brokové, vojenské, historické, poplašné, startovací, dále jiné expanzní přístroje a zařízení, součásti zbraní a střelivo a jednotlivé součásti potřebné k jeho výrobě. Jako inspiraci císařským patentem 223/1852 lze hodnotit úpravu ustanovení § 3 zákona, které založilo povinnost každého, kdo byl oprávněn zbraně držet a nosit, dbát zvýšené opatrnosti při zacházení s nimi, zabezpečit je proti zneužití a případnou ztrátu či odcizení zbraně neprodleně ohlásit nejbližšímu útvaru Sboru národní bezpečnosti.

Zákon volil jiné uspořádání než předešlá i současná právní úprava. Jednotlivé hlavy částí první obsahovaly zvláštní úpravu pro kategorie zbraní. Hlava první upravovala zbraně kulové, hlava

druhá lovecké brokové zbraně, hlava třetí vojenské zbraně, hlava čtvrtá historické zbraně, hlava pátá poplašné, startovací a jiné expanzní přístroje a zařízení, hlava šestá nedovolené zbraně, hlava sedmá součásti zbraní. Poslední hlava části první se zabývala znehodnocováním zbraní, což byla úprava do té doby chybějící. Zákon zavedl drtivou většinu zákonných definic všech shora výjmenovaných kategorií zbraní, které jsou používány dodnes.

Povolení k držení a nošení kulové zbraně, zvané již zbrojní průkaz, vydávala okresní správa Sboru národní bezpečnosti. Podmínkami byl věk 18 let, občanská bezúhonnost, fyzická, duševní a odborná způsobilost k používání kulové zbraně. Dále zákon vyžadoval, aby sama osoba žadatele o vydání zbrojního průkazu skýtala záruku, že zbraně nebude zneužito. Zákon stanovoval uzavřený výčet účelů, pro něž bylo možno zbrojní průkaz vydat. Byly to lov, sportovní účely, používání zbraně v souvislosti s výkonem povolání nebo zaměstnání a ochrana osoby nebo majetku v případech hodných zvláštního zřetele.

Dále zákon upravoval hromadné a individuální povolení k držení zbraní. Hromadné povolení vydávala okresní správa Sboru národní bezpečnosti k ochraně majetku, bezpečnosti pověřených pracovníků, k branným, výukovým, sportovním a loveckým účelům nebo v jiných případech hodných zvláštního zřetele. Pro fyzické osoby však platil postup dle ustanovení § 11 zákona, který nabytí, předání do užívání i zapůjčení zbraně podmiňoval vydáním dalšího povolení okresní správy Sboru národní bezpečnosti.

Zvláštní úpravu mělo nabytí zbraně z dědictví. Pro plynové kulové zbraně, v nichž pohybová energie dosahovala nejvýše 10 J, platila rovněž výjimka z výše uvedeného režimu. Orgánem dozoru podle zákona byl Sbor národní bezpečnosti, u loveckých brokových zbraní národní výbory. Oprávnění orgánů dozoru nevybočovala významně z mezí předchozí právní úpravy. Odstavec 2 ustanovení § 51 obsahoval neurčité zmocnění orgánů dozoru odebrat a zajistit zbraň v případě, že byla držena bez příslušného povolení. Dalšími záležitostmi se již není třeba zabývat, protože pro náš účel nejsou nezbytné.

Popisovaná právní norma je posledním předpisem v dané oblasti, vydaným před koncem roku 1989. Navazovala na předchozí zákony a silně omezovala držení a zejména nošení zbraní. V československých podmínkách došlo z historického hlediska nejprve k přijetí císařského patentu z roku 1852 i s jeho

liberálním přístupem. Následovalo pak již pouze zpříšňování podmínek. Pomíneme-li dobu protektorátu, povoloval socialistický režim přístup ke zbraním pouze osobám politicky a společensky spolehlivým. Z titulu vlastnictví zbraně nedocházelo však k masové kriminalizaci obyvatelstva. Docházelo spíše k diskriminaci.

Situace po listopadu 1989

Po pádu socialistického režimu byl v roce 1990 nejprve přijat zákon č. 49/1990 Sb., který doplňoval již zmíněný zákon z roku 1983. Obsahoval mimo jiné změny okruhu potenciálních držitelů zbraní, když upravil již zmíněný § 7 předchozího zákona. Tato „novela“ odstranila z jeho znění neurčitý termín „veřejný zájem“ a doplnila jej o vydání jednak z důvodu výkonu povolání, ale především z důvodu ochrany života, zdraví a majetku, což lze považovat za významný krok umožňující pozdější držení a nošení zbraní ze strany soukromých osob. Tento zákon však také zrušil v poměrně krátké časové lhůtě platnost dosavadních zbrojních průkazů. Zde je již možno sledovat první kroky k hromadné kriminalizaci

občanů. Průkazy pozbyly platnosti po 30. březnu 1990 a ten, kdo nestihl včas zaregistrovat, se stal automaticky pachatelem trestného činu nedovoleného ozbrojování – viz zákon č. 40/2009, trestní zákoník, § 279 Nedovolené ozbrojování.

(1) Kdo bez povolení vyrobí sobě nebo jinému opatří nebo přechovává střelnou zbraň nebo její hlavní části nebo díly nebo ve větším množství střelivo nebo zakázaný doplněk zbraně, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

V době porevoluční se náhle uvolnila pravidla, a protože zákon nepočítal s perkusními zbraněmi, došlo k tomu,

že např. perkusní revolvery byly volně prodejně. Podle sdělení Asociace výrobců a prodejců zbraní se u nás prodalo do roku 1995 asi 400 000 kusů těchto zbraní. Vzhledem k novému zákonu se náhle téměř 400 000 občanů ocitlo v podivné pozici. Dopady na občany budou zmíněny v následující kapitole.

V roce 1995 došlo pak k přijetí zákona č. 288/1995 Sb., který rozlišoval oproti současné právní úpravě osm skupin zbrojních průkazů podle různých účelů. Stejně jako předchozí zákon počítal již s držením zbraně z důvodu ochrany života, zdraví a majetku, které však dělil do dvou kategorií podle toho, zda má veřejnost do určitých míst volný přístup, nebo nikoli. Zbraň tedy bylo možno nosit i v místech, kam veřejnost volný přístup má, např. v nákupních centrech. Nošení zbraně v místech, kam veřejnost volný přístup neměla, se spíše vztahovalo na bezpečnostní agentury, střežící např. výrobní, kancelářské či bankovní budovy. Obsahoval též v úvodních ustanoveních definice držení a nošení zbraně.

Co však bylo pro občany omezující a vytvořilo podivnou právní situaci, je následující paragraf tohoto zákona: *§ 17 (1) Registraci podle § 6 nepodléhají a)–d) ...*

e) jednoranové a dvouranové předovky zkonstruované na principech doutnákových, kolečkových, křesadlových a perkusních zámkových systémů.

Tato slova rázem učinila z majitelů perkusních revolverů trestatelné osoby. Navzdory tomu nebyl tento zákon vůbec špatný, ba dokonce možno říci, že v dané oblasti představoval světovou špičku. V té době se také začalo mluvit o tom, že EU by měla pravidla ve vztahu ke zbraním pro občany změnit. Celá situace vygradovala okolo roku 2000, kdy již bylo jasné, že se něco měnit bude.

EU trvala na tom, že zbraně budou rozděleny do čtyř kategorií – na zbraně zakázané, zbraně na povolení, zbraně na registraci a volně prodejně zbraně. V tehdejší debatě šlo o to, jak se vyrovnat s požadavky EU. Proto došlo k vytvoření kategorie B, kdy bylo povolení vázáno na nárokový administrativní úkon, tedy policie vydávala povolení žadateli, který byl držitelem příslušné skupiny zbrojního průkazu. V této revizi tudíž nedošlo ke kriminalizaci občanů, pouze se zvýšila administrativní náročnost. Toto vše se promítlo do zákona, který platí dosud, tedy zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu. Tento zákon byl v souladu s tehdejšími požadavky EU, nebyl tedy modifikován ani při vstupu ČR do EU roku 2004.

Po roce 2015 však nastala jiná situace,

kteřá je popsána v kapitole o legislativě EU a jejích dopadech na Českou republiku.

Legislativa EU

EU upravuje držení a nabytí zbraní již od roku 1991. [8] Rozvoj vnitřního trhu a zrušení hraničních kontrol v Evropě s sebou přineslo potřebu sladit pravidla pro nabytí a držení střelných zbraní napříč členskými zeměmi. V roce 1991 proto Evropské společenství přijalo směrnici o kontrole nabytí a držení střelných zbraní. Již tato směrnice rozdělovala střelné zbraně do kategorií, přičemž kategorie A obsahovala zbraně zakázané. Konkrétně se jednalo o výbušné vojenské střely a odpalovací zařízení, automatické střelné zbraně (střelná zbraň, jež se automaticky znovu nabíjí pokaždé, když je vypálena jedna střela, a může tedy vypálit jedním stiskem spouště dávku více střel), střelné zbraně maskované jako jiné předměty, střelivo s průbojnými, výbušnými nebo zápalnými střelami a střelivo pro pistole a revolvery s expanzními střelami, s výjimkou zbraní určených k lovu nebo ke sportovní střelbě pro osoby oprávněné tyto zbraně užívat.

Zbraně kategorie A mohly podle směrnice držet pouze osoby s povolením od příslušných orgánů státu za předpokladu, že to nebude odporovat veřejné bezpečnosti a veřejnému pořádku.

Do kategorie B byly zařazeny převážně zbraně poloautomatické, podléhající povolení. Kategorie C patřila určitým typům opakovacích a poloautomatických zbraní, které nesplňovaly kritéria pro zařazení do kategorie B. V poslední kategorii D pak byly jednoranové dlouhé střelné zbraně s hladkým vývrtem hlavně, tedy zbraně bez zásobníku.

V roce 2008 byla stávající evropská legislativa upravena. Změny se týkaly především povinného označování zbraní, jejich evidence a předávání informací o zbraních mezi členskými státy EU. Vzhledem k závažným problémům se špatně znehodnocenými zbraněmi v EU obsahovala revize směrnice také ustanovení, že znehodnocené zbraně musí být znehodnoceny nevratně. Evropské komisi byla uložena povinnost vydat k tomu konkrétní technické předpisy, což tato splnila až v prosinci 2015.

Další revize byla naplánována na duben 2015 v rámci Evropského programu pro bezpečnost. Důvodem byla rizika spojená s konflikty na Blízkém východě a silící hrozba teroristických útoků. Evropská komise se proto rozhodla připravit novou legislativu, která bude reagovat na aktuální dění.

Milníky dalšího vývoje jsou uvedeny níže v časovém přehledu [8]:

- červen 2014 – Evropská komise vydává studii předcházející dopadové studii, která jako jednu z možností budoucího vývoje popisuje omezování legálního civilního držení zbraní; její prezentace komisařkou C. Malströmovou vyvolává zájem českých držitelů zbraní a problematika se poprvé stane významným tématem pro držitele zbraní před volbami do Evropského parlamentu;
- 28. duben 2015 – Evropská komise představuje Evropský program pro bezpečnost, jehož součástí je silnější právní rámec pro střelné zbraně;
- 7. leden 2015 – v Paříži útočí teroristé v Charlie Hebdo (s puškami Zastava M70 AB2, propašovanými patrně z Balkánu) a v Hypercacher (s puškou vz. 58, nedostatečně znehodnocenou na Slovensku);
- 13. listopad 2015 – v Paříži útočí teroristé, kteří jsou vybaveni nelegálními puškami typu Kalašnikov (původně pocházejícími z Bosny, Albánie a Bulharska);
- 18. listopad 2015 – Evropská komise vydává v reakci na útoky v Paříži návrh na revizi směrnice o kontrole nabytí a držení zbraní;
- 15. prosinec 2015 – Evropská komise vydává nařízení č. 2015/2403, které upravuje standardy znehodnocování zbraní a jehož vydání jí bylo uloženo zbraňovou směrnicí v roce 2008;
- 27. duben 2016 – Evropský hospodářský a sociální výbor vydává k návrhu své stanovisko, ve kterém navrhanou směrnicí s drobnými připomínkami podporuje;
- 10. červen 2016 – Rada EU se shoduje na obecném přístupu ke směrnici; navrhuje několik změn, např. aby měly členské státy možnost zakázat zbraně z určitých důvodů povolit;
- 13. červenec 2016 – Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO) hlasuje o své zprávě ke směrnici, který původní návrh Evropské komise rovněž zmírňuje;
- září 2016 – Výbor IMCO schvaluje mandát k vyjednávání s dalšími unijními institucemi;
- září až prosinec 2016 – Evropský parlament, Evropská komise a Rada EU ladí v triologu výslednou verzi směrnice, jednáním předsedá Slovensko;
- 4. prosinec 2016 – při absenci standardní evropské analýzy dopadů vydává české ministerstvo vnitra svou vlastní analýzu dopadů;

- 20. prosinec 2016 – evropské instituce dosahují shody na návrhu směrnice o kontrole nabývání a držení zbraní;
- 14. březen 2017 – plénum Evropského parlamentu přijímá finální verzi revidované směrnice;
- 25. duben 2017 – text schvaluje i Rada EU, odmítavý postoj České republiky, Polska a Lucemburska je přehlasován;
- 14. květen 2017 – revidovaná směrnice se objevuje v Úředním věstníku Evropské unie (Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/853 ze dne 17. května 2017, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní) [9];
- 13. červen 2017 – směrnice vchází v platnost;
- březen 2018 – Evropská komise vydává nařízení č. 2018/337, k opravě nedostatků nařízení č. 2015/2403, o znehodnocování zbraní;
- 14. září 2018 – datum, do kterého měly členské státy většinu opatření směrnice transponovat do svého práva; k tomuto datu měla Evropská komise vydat rovněž pravidla pro poplašné a plynové zbraně;
- prosinec 2019 – Soudní dvůr EU zamítl žalobu, kterou podala Česká republika proti zbraňové směrnici.

Následně se v České republice začíná projednávat změna ústavy, aby se zakotvilo právo použití zbraně pro obranné účely, a rovněž je v Parlamentu ČR projednávána novela zákona o zbraních. Zejména přijetí ústavní změny by dalo občanům ČR jistotu, že další omezení ze strany EU již nebudou mít vážný dopad. Nicméně navrhovaná novela zákona by měla přinést mnoho změn. V zásadě by zrušila katego-

rii zbraní volně prodejných, protože by se do zbraní registrovaných měly přesunout perkusní zbraně, plynovky apod. To by ovšem znamenalo další problémy pro občany, kteří tyto zbraně vlastní. Nejednalo by se zatím o plnou registraci na zbrojní průkaz, ale pouze o registraci majitele a zbraně. Co je však velmi vážné, je snaha postavit dosud znehodnocené zbraně na úroveň zbraní funkčních. To by znamenalo opět obrovský zdroj problémů pro všechny, kteří si dle platných zákonů koupili znehodnocenou zbraň a nyní by o ni měli přijít, nebo by ji museli zaregistrovat – viz § 8 novely zákona [10].

Nejistota, která na tomto poli nyní panuje, je velká a destabilizuje v dané oblasti společnost.

V následujícím čísle časopisu nás už bude čekat poslední, čtvrtá část tohoto miniseriálu, která naši procházku historií zbraní uzavře. Zhodnotíme dopady zbraňové legislativy – dopady na občany, ekonomické, politické a také právní.

Ivo Popardowski
ABAS IPS Management

¹ český vrchní zemský rada; Wikipedie: Otevřená encyklopedie [online]. [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Oberlandrat>

³ strážci koncentračních táborů; Wikipedie: Otevřená encyklopedie [online]. [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/SS-Toenkopfverb%C3%A4nde>

⁴ dýky s dlouhou štíhlou čepelí, sloužící jako bodná zbraň; Wikipedie: Otevřená encyklopedie [online]. [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Stiletto>

⁵ název odvozen od tzv. perkusního zámku, čili mechaniky, která úderem na křesavou látku zažehne výmetnou náplň; Kentauruzbrane: Zbraně střelivo [online]. [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://www.kentauruzbrane.cz/perkusni-zbrane/>

⁶ střelná zbraň, která se po každé vypálené střele sama znovu nabije a může jedním stiskem spouště vypálit pouze jednu střelu

⁷ zbraně, které se nabíjejí ručně ovládaným mechanismem, například klikou

[1] Epravo.cz: RP20/39 Nařízení říšského protektora Konstantina von Neuratha o držení zbraní v území protektorátu Čechy a Morava ze dne 1. srpna 1939 [online]. [cit. 2021-8-13].

[2] Epravo.cz: RP06/39 VÝNOS ZE DNE 16. 3. 1939 O PROTEKTORÁTU ČECHY A MORAVA [online]. [cit. 2021-8-13].

[3] Epravo.cz: RP09/39 NAŘÍZENÍ ZE DNE 22.3.1939 K VÝNOSU VÚDCE A ŘÍŠSKÉHO KANCLÉŘE O PROTEKTORÁTU ČECHY A MORAVA [online]. [cit. 2021-8-13].

[4] Zákon č. 62/1949 o zbraních a střelivu, ASPI, citace 13.8.2020

[5] Zákon č. 147/1983 o zbraních a střelivu, ASPI, citace 13.8.2020

[6, 7] EUR-lex.europa.cz: Směrnice Rady ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní (91/477/EHS) [online]. [cit. 2021-8-13].

Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1991/477/oj/ces>

[8] Euroactiv.cz: Zbraňová směrnice EU: Od kritizovaného návrhu až po výsledný kompromis [online]. [cit. 2021-8-13]. Dostupné z: <https://euroactiv.cz/section/vnitro-a-spravedlnost/linksdossier/zbranova-smernice-eu-od-kritizovaneho-navrhu-az-po-vysledny-kompromis/>

[9] EUR-lex.europa.cz: SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2017/853 ze dne 17. května 2017, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní (Text s významem pro EHP) [online]. [cit. 2021-8-13]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32017L0853>

[10] Aplikace o/dok: Návrh zákona o zbraních [online]. [cit. 2021-8-13]. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBFPE2FRS>

TĚŽKO NA CVIČIŠTI, LEHKO NA BOJIŠTI

Při výcviku civilních kurzů Krav Maga se často setkáváme s příslušníky různých ozbrojených složek, kteří si ve svém volnu a za své peníze rozšiřují dovednosti v oblasti sebeobrany, střelecké přípravy a první pomoci. Je velice dobré, že je u nás zájem se v této oblasti vzdělávat, bohužel však často slyšíme, že je to jeden z mála výcviků, které mají nějaký význam, a že služební výcvik našich ozbrojených složek je v tomto směru nedostatečný. Nejhuře jsou na tom strážníci městských policí na malých městech, kde není moc možností vlastního výcviku. Proto jsme přišli se zajímavým řešením, které se snad v brzké době rozšíří více po celé České republice.

Instruktoři z Krav Maga Centra v Českých Budějovicích vyučují systém Krav Maga již řadu let a jejich kurzy prošlo několik stovek civilistů i příslušníků ozbrojených složek. Někteří instruktoři absolvovali další specializační kurzy, například kurz na použití teleskopického obušku a taktického vybavení od ESP v ozbrojených složkách, kurzy zaměřené na použití donucovacích prostředků, pepřových sprejů, na ochranu osob, střelecké kurzy a instruktorské kurzy pro ozbrojené složky pod vedením izraelských expertů, ale také koncept výcviku pro ozbrojené složky SAMI-X PRO z dílny rakouského experta Petera Weckaufa, zakladatele SAMI Combat Systems (zde jsou také vyučovány Krav Maga Concept, Panantukan, Knife fighting Concept, S.D.S Concept, Tomahawk & Axe Concept, Expandable Baton Concept).

V Rakousku je SAMI-X PRO V organizován jako oficiální výcvikový program například pro vězeňskou službu a justiční stráž, dále se mu přímo pod vedením Petera Weckaufa věnuje i rakouská protiteroristická policejní jednotka EKO COBRA (Einsatzkommando Cobra) či speciální zásahová jednotka WEGA (Wiener Einsatzgruppe Alarmabteilung).

V České republice se tomuto výcviku věnuje zásahová jednotka Jihomoravského kraje pod vedením Mariána Komrsky, hlavního instruktora SAMI CZECHIA. Jedná se o komplexní koncept výcviku pro ozbrojené složky, který lze přizpůsobit konkrétní složce či jednotce:

- A. dle místa, v jakém se členové jednotky převážně pohybují – např. ulice, věznice či veřejné přístupné prostory s neúčastněnými osobami,
- B. dle vybavení, které mají k dispozici – zda slouží s dlouhou zbraní či pouze s pistolí, zda mají k dispozici donucovací prostředky, jako je například teleskopický obušek, pepřový sprej, taser, pouta a další,
- C. dle velikosti týmu – zda je na řešení problému sám, nebo s kolegy, či jde o vícečlennou skupinu.

SAMI-X PRO zahrnuje běžné údery, kopy a sebeobrané techniky proti všem možným druhům napadení, ale rovněž údery s krátkou i dlouhou zbraní, údery obuškem, použití zbraně a bezpečná manipulace s ní, ochrana zbraně, různé formy pák a kontrol za ruce, tělo a hlavu, rovněž svedení do kontroly na zemi a následné poutání či eliminace protivníka. Dbá se samozřejmě i na správnou taktiku zákroku a legislativní oporu.

V rámci našeho výcvikového Krav Maga Centra v Českých Budějovicích nabízíme pro strážníky obecní policie úvodní semináře pro seznámení s konceptem SAMI-X PRO a zajišťujeme i následné pravidelné výcviky. Pokud má nějaké oddělení obecní policie zájem o úvodní seminář a případně další možnosti výcviku, stačí kontaktovat Krav Maga Centrum České Budějovice (Mgr. Jindřich Petřík – hlavní instruktor SAMI České Budějovice). Nemáme problém připravit výcvik kdekoli v České republice.

Mgr. Jindřich Petřík

ROZHOVOR SE STRÁŽNÍKY MĚSTSKÉ POLICIE HLUBOKÁ NAD VLTAVOU

Strážníci Městské policie Hluboká nad Vltavou měli možnost seznámit se s konceptem výcviku SAMI-X PRO – jaké byly ohlasy na tuto akci?

Výcviku SAMI-X PRO se pod vaším vedením účastnilo 6 ze 7 našich strážníků a od všech byly slyšet pouze pozitivní ohlasy.

S výcvikem strážníků na malém městě je to složité, většinou nejsou k dispozici vlastní instruktoři ani výcvikové prostory. Je podle vás ideálním řešením výcvik od externích instruktorů?

Jak bylo napsáno, na malých městech většinou nejsou u městských policií vlastní instruktoři. Stejně tak je tomu v Hluboké nad Vltavou, tudíž výcvik od zkušených externích instruktorů můžeme rozhodně doporučit.

Jak často by podle vás měl probíhat výcvik profesní, tělesné a střelecké přípravy pro strážníky městské policie?

Na to je jednoduchá odpověď. Čím častěji výcvik probíhá, tím lépe a rychleji si strážník osvojí techniky, a pokud to situace či okolnosti vyžadují, je připraven je použít okamžitě a zcela automaticky, aniž by nad nimi musel přemýšlet.

Doporučil byste po Vaší zkušenosti se SAMI-X PRO vyzkoušet tento výcvik i ostatním vedoucím městských policií?

Výcvik SAMI-X PRO bychom ostatním městským policiím jednoznačně doporučili. My všichni se moc těšíme na další setkání a na průběžné zdokonalování v této oblasti.

TRŽNÍ EKONOMIKA A SOUKROMÁ DETEKTIVNÍ ČINNOST

Přechodem k tržní ekonomice v České republice a k procesům soukromě podnikatelských aktivit, jež s tím souvisí, dochází ke změnám v ochraně ekonomiky před hospodářskou kriminalitou. Lze říci, že efektivnost podnikání závisí do značné míry na detektivní ochraně.

Ochrana soukromého vlastnictví výrobních prostředků a soukromě podnikatelských aktivit ze strany státu nastupuje až podřídně. Ochrana a výkon ochrany ekonomických zájmů soukromého podnikání je především a zejména v rukou samotných podnikatelských subjektů (vlastníků a manažérů, ať již fyzických, nebo právnických osob). Stát a jeho orgány a složky státního mechanismu mají u hospodářské kriminality primární zájem na ochraně takových ekonomických vztahů, které se váží k ochraně zájmů státu a řeší případy zjištěné či oznámené kriminality (jde především o boj proti daňové kriminalitě, proti korupci, proti prorůstání ekonomické kriminality do státního mechanismu, proti poškozování spotřebitele, proti kriminalitě spojené s hospodářskou soutěží apod.). Z toho je pak možno odvodit, že převážné většiny vyhledávání a odhalování latentní (skryté) ekonomické kriminality se předmět zájmů policie a dalších orgánů a složek státního mechanismu nedotýká, že vyhledávání a odhalování latentní ekonomické kriminality zůstává z převážné většiny na samotných soukromě podnikatelských subjektech.

Z občanského zákoníku vyplývá oprávnění nejen svůj majetek vlastnit, ale také povinnost ho chránit. Tedy ekonomické vztahy a zájmy, jež se dotýkají ochrany ekonomických oprávnění a dalších oprávněných zájmů podnikatelského subjektu (firmy, společnosti) leží právě na tomto podnikatelském subjektu a jeho managementu (vedení). A právě zde se otevírá široká oblast pro činnost soukromých detektivních služeb – tedy:

- A. komerčních detektivních služeb (na smluvním základě),
- B. detektivních servisů (detektivní činnosti pro vlastní organizaci).

Podnikatelské subjekty (fyzické a právnické osoby) mohou ochranu svých ekonomických zájmů zajišťovat následujícími způsoby:

a) Podnikatelské subjekty ponechají ochranu svých ekonomických zájmů a soukromého vlastnictví náhodě.

To je v současné době v České republice stav u velké části soukromých podnikatelských subjektů, především tuzemských. To však s sebou nese notná rizika a značné potenciální ekonomické ztráty, kterým by se měl (a chce-li prosperovat, tak musí) uvážlivý a seriózní podnikatel vyhnout. Ve státech s vyspělou tržní ekonomikou je detektivní (případně zpravodajská) činnost k ochraně ekonomických zájmů naprostou samozřejmostí. Téměř každý podnikatelský subjekt má svého firemního nebo najatého komerčního detektiva. Funguje to na bázi jednoduché, ale osvědčené filozofie: „Nejsme tak bohatí, abychom si mohli dovolit detektivní služby opomíjet a nevyužívat.“

b) Podnikatelské subjekty si za účelem ochrany ekonomických zájmů a soukromého vlastnictví zajišťují vlastní detektivní službu – detektivní servis.

Detektivní servis (vlastní detektivní služba) se jeví výhodný zejména u velkých podnikatelských subjektů. Tito detektivové bývají zpravidla podřízeni podnikovému útvaru obrany a ochrany, někdy i útvarům kontroly. Existují však případy přímého podřízení asistentům generálních ředitelů, kde však negativně působí nezřídka se vyskytující problém, že pověřený pracovník, který vlastní detektivy řídí, postrádá sám pro činnost detektiva odbornou způsobilost. Ve zvlášť velkých podnikatelských subjektech se zřizují bezpečnostní úseky, v nichž fungují detektivové jak vnějších, tak vnitřních vztahů apod. V této souvislosti je nutno říci, že i firemní čili vlastní detektiv podnikatelského subjektu by měl vyhovovat všem požadavkům kladeným i na detektivní služby komerční. Při využití vlastních detektivů (detektivního servisu) ovšem hrozí nebezpečí, že se vlastní detektivové mohou nechat ovlivnit zaměstnanci (zejména vedoucími pracovníky) daného podnikatelského subjektu.

c) Podnikatelské subjekty si pro ochranu ekonomických zájmů a soukromého vlastnictví zajišťují komerční detektivní službu na smluvním základě s komerční detektivní kanceláří či samostatným detektivem.

Tento způsob zajišťování detektivní či zpravodajské ochrany (zpravodajská ochrana představuje jednu z forem detektivní činnosti) podniku, organizace či instituce se jeví výhodný zvláště u malých a středních podnikatelských subjektů, kde jsou takovéto služby potřebné nárazově, tzv. ad hoc (případ od případu), a kde by pro detektiva nebylo stále a plně pracovní vytížení. Je třeba dbát na to, aby detektivní kancelář, která služby pro chráněný podnikatelský subjekt zajišťuje, nevykonávala souběžně obdobné služby pro podnikatelský subjekt konkurenční, tedy aby zde nedocházelo ke střetu zájmů.

Detektivní služby, které mají u podnikatelských subjektů vyhledávat a odhalovat případy poškozování ekonomických zájmů, zajišťují:

- ochranu před krádežemi materiálu nebo výrobků zaměstnanci či návštěvníky podniku, případně jinými osobami, organizacemi či institucemi;
- ochranu před nedovoleným zhotovováním výrobků pro vlastní potřebu nebo potřebu třetích osob;
- ochranu před úniky informací obchodního tajemství, případně před úniky utajovaných informací;
- ochranu před zneužitím informací v obchodním či jiném obdobném styku;
- ochranu před průnikem dezinformací a jiným neoprávněným ovlivňováním ze strany konkurence apod.;
- ochranu oprávnění a oprávněných zájmů, jako je např. porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu;
- ochranu před různými for-

1. ČÁST

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI

¹ Pro usnadnění budeme dále užívat zejména pojmy detektiv či detektivní činnost, případně služby.

mami nedovoleného podnikání a poskytování služeb – může se jednat i o ochranu před nedovoleným prodejem vlastního zboží zaměstnancem podniku (společnosti, firmy), organizace či instituce v obchodních organizacích, či o poskytování služeb tzv. ve vlastní režii, ale pod hlavičkou firmy (společnosti, podniku) organizace či instituce a na jejich úkor;

- ochranu podnikatelského subjektu před poškozováním výrobního zařízení, provozního zařízení, zařízení a vybavení podniku, organizace či instituce apod.

Detektiv může sehrát důležitou úlohu při odhalování korupce (i když to spadá do kompetence policie), a to zvláště u vedoucích zaměstnanců podnikatelského subjektu, zejména v souvislosti se zadáváním výhodných zakázek, přijímáním zakázek pro firmu, organizaci či instituci nevýhodných, s nerespektováním zákazu konkurence zájmů (střetu zájmů) apod. Detektivní činnost je třeba chápat jako součást (subsystém či prvek) komplexní soukromé bezpečnostní ochrany podnikatelského subjektu. V této souvislosti zpravidla hovoříme o ochraně osob a majetku a detektivní (případně zpravodajské) ochraně. Často se zapomíná na to, že ochrana by měla být nedílnou součástí komplexní podnikové kontroly, i když poslání detektivní ochrany má širší obsah, než je pouhá kontrola. Detektivní činnost u podnikatelského subjektu musí vedle svého vlastního poslání plnit i úlohu kontroly dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, dodržování režimových opatření, požární ochrany, ochrany životního prostředí apod.

Ekonomické problémy jsou obzvláště aktuálním tématem současné doby. Nikdo nepochybuje o tom, že hlavní příčiny spočívají v samotných ekonomických procesech a s nimi souvisejících ekonomických vztazích. Zpravidla se ale zapomíná, že velmi významným subsystémem – problémovým okruhem, který napomáhá úspěšnosti či neúspěšnosti ekonomické výslednosti (efektivnosti), je právě úroveň soukromé bezpečnosti, zejména ale detektivní ochrany.

Je velkou chybou se domnívat, že bezpečnostní ochrana podniku, organizace či instituce je naplněna hlídacemi a bezpečnostně technickými zabezpečovacími systémy, tj. fyzickou a technickou ochranou objektů. V podmínkách tržní ekonomiky v systému bezpečnosti podniku a jeho economic-

kých zájmů sehrává velice významnou úlohu právě detektivní ochrana. Zajištění bezpečnosti podniku ovšem nesmí být chápáno a pojímáno ve vzájemně izolovaných jednotlivostech, ale musí být řešeno jako jednotný komplex bezpečnostních opatření podnikatelského subjektu.

Komplexní bezpečnostní systém zahrnuje:

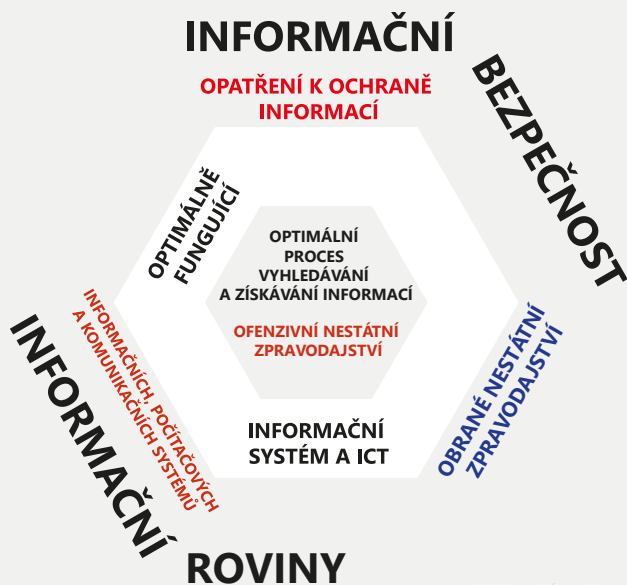
- bezpečnost osob** = osobní bezpečnost;
- bezpečnost majetku** = majetkovou bezpečnost;
- bezpečnost informací, dat, počítačových a komunikačních systémů** = informační bezpečnost;
- marketingovou bezpečnost** = bezpečnost informací sloužících pro rozhodování, tj. informací potřebných pro podnikání.

Budování bezpečnostního systému se musí odehrávat v následujících krocích:

1) Bezpečnostní politika – představuje významný koncepční program vrcholového managementu, musí řešit odpovědi na tyto základní otázky:

- Jaké činnosti v oblasti bezpečnosti je třeba realizovat a proč?
- Jakých cílů má být v oblasti bezpečnosti dosaženo?
- Jak hodlá podnikatelský subjekt řešit a řídit jednotlivé činnosti v oblasti bezpečnosti?
- Jak konkrétně hodlá dosáhnout pozitivního výsledku?

Bezpečnostní politika je zpracována v písemné podobě do základního a výchozího dokumentu vrcholového managementu – vedle úvodní části by měla řešit zaměření na cíle v následujících oblastech:

Každý z těchto subsystémů bezpečnostní ochrany podnikatelského subjektu se musí odehrávat v rovině:

- **preventivních opatření** – velice významnou oblast v tomto směru představují režimová opatření;
- **monitorování stavu** skutečného a jeho porovnávání se stavem žádoucím – sem řadíme např. dohled nad dodržováním režimových opatření, zejména v rámci ochrany informací a celkové informační bezpečnosti a v neposlední řadě bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo požární bezpečnosti;
- **aktivních opatření** – sem řadíme rozkrývání latentní kriminality a jiných nežádoucích jevů, zvláště rozkrývání úniku informací.

- cíle, jichž má být dosaženo v oblasti ochrany majetku a osob;
 - cíle, jichž má být dosaženo v oblasti ochrany informací a dalšího nematného majetku (know how, patenty apod.);
 - cíle, jichž má být dosaženo v oblasti technického zabezpečení;
 - cíle, jichž má být dosaženo v oblasti detektivní a zpravodajské činnosti;
- „... významný vztah obecné politiky organizace a bezpečnostní politiky... vyplývá ze skutečnosti, že většina organizací a institucí v prostředí hospodářské soutěže působí svými hlavními činnostmi ve zcela jiné oblasti, než je bezpečnost... Bezpečnostní politiku stejně jako obecnou politiku... nelze zaměřovat s vizí organizace.“

2) Bezpečnostní audit – zabývá se kontrolou a zhodnocením současného stavu zajištění bezpečnosti problematiky v objektu podnikatelského subjektu: „Bezpečnostní audit je jednou z komplexních bezpečnostních expertních činností. Jeho význam spočívá především v tom, že odpovídá na otázku, jak fungují a jak jsou účinná bezpečnostní opatření zavedená v organizaci.“

3) Bezpečnostní analýza – představuje rozbor celkového systému soukromě bezpečnostní ochrany, který v sobě zahrnuje:

- analýzu současného stavu;
- rizikovou bezpečnostní analýzu (analýzu bezpečnostních rizik);
- bezpečnostní projekt (program) – doporučení dalších opatření.

4) Bezpečnostní prognóza – vychází z bezpečnostní analýzy a nastiňuje předpoklady budoucí bezpečnostní situace. „Budoucnost se vyznačuje vysokou měrou neurčitosti a prognózování umožňuje tuto míru neurčitosti snížit... Význam prognózování tkví v tom, že se soustřeďuje na předvídání budoucího vývoje prostředí a na vznik podmínek, které nastanou v budoucnu a které budou mít vliv na problém, jenž řešíme v současnosti. Prognózování je základem pro plánování a umožňuje nám prohloubit námi navržená alternativní řešení v kontextu s budoucností.“

5) Bezpečnostní koncepce – představuje celkové systémové řešení. Vychází z komplexní systémové bezpečnostní analýzy, schválené bezpečnostní politiky a schváleného bezpečnostního programu. Bezpečnostní projekt musí být řešen systémovým přístupem a stanoví přesný postup budování bezpečnostního systému podniku.

6) Bezpečnostní plánování – podstatou bezpečnostního plánování je:

- položit si otázku, co je třeba udělat k odstranění rizik vyplývajících z bezpečnostní analýzy, a jak se to má udělat;
- odpovědět si na konkrétně formulované problémy – např.:
 - na návrh optimalizace zabezpe-

čení ochrany a ostrahy majetku, osob a dalších bezpečnostních zájmů podnikatelského subjektu;

- na projekt realizace nového řešení nebo optimalizace již stávajícího řešení;
- v procesu bezpečnostního plánování je nezbytné zhodnotit či plánovat cíle, kterých má být dosaženo v jednotlivých oblastech, a to:
 - formou režimových opatření;
 - službou ochrany majetku a osob;
 - technickými službami k ochraně majetku a osob
 - detektivními službami (činnostmi) případně zpravodajskou činností;
- rovněž jakých cílů a jakého postupu má být dosaženo:
 - v oblasti prevence,
 - v řešení situace ohrožení,

• **Bezpečnostní projekt** – výraz projekt je zde jen synonymem výrazu „plán“, jde především o komplexní bezpečnostní projekt organizace, který se zaměřuje na řadu dílčích oblastí:

- lidské a materiální zdroje
- činnosti – úkoly
- organizace a řízení
- cíle a interval, ve kterém je projekt realizován

Bezpečnostní projekty se vyznačují některými charakteristickými znaky:

- mají přesně a srozumitelně definované cíle
- obsahují jednoznačné termíny k jejich dokončení
- obsahují množinu činností (úkolů) propojenou vzájemnými vazbami
- pro jejich realizaci jsou vyčleněny zdroje (obvykle v podobě rozpočtu)
- obsahují seznamy pracovníků odpovědných za realizaci projektu
- realizují se zpravidla „projektové týmy“

Bezpečnostní projekty vycházejí z:

- bezpečnostní politiky podniku, organizace či instituce,
- bezpečnostního auditu,
- bezpečnostní analýzy;
- bezpečnostní prognózy,
- bezpečnostních koncepcí.

Bezpečnostní projekt „... představuje nezbytnou dokumentaci (písemnou i grafickou) důvěryhodného, účinného a efektivního systému zabezpečení ochrany bezpečnostních zájmů příslušného konkrétního podnikatelského subjektu“. Ve výsledku má tedy bezpečnostní projekt podobu dokumentu vrcholového managementu, který formuluje, řeší a určuje postup budování bezpečnostního systému a jeho jednotlivých subsystémů a prvků. Představuje rámcový plán – projekt jednotlivých fází (kroků) postupu s vymezením hrubých časových údajů a konkrétní osobní odpovědnosti. Bezpečnostní projekt přináší východiska pro vypracování komplexního koncepčního dokumentu podniku, který charakterizuje podnikovou bezpečnost a stává se platformou pro budování bezpečnostního systému.

7) Bezpečnostní dokumentace – odvíjí se od bezpečnostního projektu; představuje směrnice a nařízení pro jednotlivé oblasti zajišťování komplexní ochrany bezpečnosti podniku.

8) Bezpečnostní postupy – kroky (opatření), které souvisí s realizací bezpečnostního projektu.

Tento nepřetržitý cyklus zahrnuje plánování a řízení, získávání užitečných informací z celé škály zdrojů a jejich analýzu v rámci každé firmy. Důležitou součástí ochrany podnikatelského subjektu před hospodářskou kriminalitou je ovšem detektivní prevence – té se bude věnovat 2. část tohoto článku v příštím čísle tohoto časopisu.

JUDr. František Brabec
čestný prezident ČDKS
výkonný ředitel České sekce ESOB

² MUSIL, Ruda. Praha 2007, kapitola Expertní činnost komerční bezpečnosti, publikace – učebnice KAMENÍK, Jiří & BRABEC, František a kol. Komerční bezpečnost, ASPI, ISBN 978-80-7357-309+ +, str. 145.

³ MUSIL, Ruda. Praha 2007, kapitola Expertní činnost komerční bezpečnosti, publikace – učebnice KAMENÍK, Jiří & BRABEC, František a kol. Komerční bezpečnost, ASPI, ISBN 978-80-7357-309+ +, str. 145.

⁴ MUSIL, Ruda. Praha 2007, kapitola Expertní činnost komerční bezpečnosti, publikace – učebnice KAMENÍK, Jiří & BRABEC, František a kol. Komerční bezpečnost, ASPI, ISBN 978-80-7357-309+ +, str. 146.

⁵ MUSIL, Ruda. Praha 2007, kapitola Expertní činnost komerční bezpečnosti, publikace – učebnice Kameník Jiří & BRABEC, František a kol. Komerční bezpečnost, ASPI, ISBN 978-80-7357-309+ +, str. 182.

⁶ BRABEC, František. Praha 1996, Ochrana bezpečnosti podniku, Eurounion, ISBN: 80*85858-29-0.

APLIKACE „ZMENTE.TO“

Aplikace „zmente.to“ představuje jednotné místo, na které můžete posílat návrhy a podněty z oblasti dopravy, veřejné zeleně, osvětlení, úklidu aj. pracovníkům Magistrátu hl. m. Prahy a jeho podřízeným organizacím. Podnět můžete prostřednictvím webové stránky nebo mobilní aplikace zmente.to lokalizovat přímo na mapě, připojit fotku a s krátkým komentářem během chvíle odeslat. Havarijní stav se řeší okamžitě, v ostatních případech obdržíte odpověď nejpozději do 30 dnů. Nově lze hodnotit rovněž činnost úřadů.

Internetová aplikace je určená k nahlášení problému, poznatku či nějaké poruchy ve městě. Snadný přístup a zadání podnětu umožňuje jeho rychlé, jednoduché a efektivní řešení. Díky aplikaci není nutno zatěžovat úřady složitou administrativou.

Stěžejní a velmi aktuální záležitostí se pro nás v poslední době staly vraky vozidel – ukázalo se, že jsou velkým problémem po celé Praze. Řidiči, kteří za parkování řádně platí, nemají často kde parkovat, protože vraky parkovací místa blokuje. Navíc mnohdy hyzdí veřejná prostranství a škodí životnímu prostředí, když z vozidla vytékají provozní kapaliny.

Vraky jsme zjistili vlastním šetřením, na jiné jsme byli upozorněni obyvateli města, některé evidovala městská policie. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli aplikaci plně využít a důsledně se na tento problém zaměřit. Nejprve jsme provedli důkladnou fotodokumentaci vraků, která je důležitá pro následné vyhledání a řešení pověřeným pracovníkem.

Pak jsme místo co nej přesněji popsali. Pokud není k dispozici adresa a číslo popisné, uvedeme alespoň číslo nejbližší lampy veřejného osvětlení. Zadané údaje jsou nutné k identifikaci místa. Zpětnou reakcí zadání do aplikace „zmente.to“ je odpověď pracovníka, který podnět eviduje a bude ho v nejbližší době řešit.

Vrak je následně označený letáčkem s upozorněním majitele, aby si vrak ve stanovené lhůtě dvou měsíců odstranil. Pokud tak neučiní, Správa služeb hlavního města Prahy vrak odstraní.

Díky aplikaci teď vraky, které na některých místech stály i několik let, postupně z ulic mizí, což považujeme za velký úspěch.

Do aplikace „zmente.to“ lze zadávat i upozornění na jiné problémy týkající se poškození majetku města, například městského mobiliáře (rozbité lavičky, poškozené odpadkové koše apod.) aj. Aplikaci využili občané kupříkladu i pro nahlášení výtluků na pozemní komunikaci. Během dvou dnů byl problém vyřešen.

Jsmo přesvědčeni, že aplikace „zmente.to“, která se jeví jako skutečně užitečná, bude pro Vás inspirací a pomůže zlepšit kvalitu života i u Vás.

Za realizátory
Mgr. Ilona Chromová

ČLENOVÉ KOMORY PODNIKŮ KOMEČNÍ BEZPEČNOSTI ČR

ČASOPIS BEZPEČNOST S PROFESIONÁLY VZNIKÁ DÍKY PODPOŘE TĚCHTO ČLENSKÝCH FIREM KPKB ČR:

ATALIAN CZ, s.r.o.
AVIATICA, U Trezorky 921/2,
CZ 158 00 Praha 5 - Jinonice
www.abfacility.com

HIGH SECURITY PRODUCTS, a. s.
Pod stárkou 378/3
140 00 Praha 4
www.h-s-p.cz

Agentura Pancēr, s. r. o.
K dubu 2330/2b, Chodov
149 00 Praha 4
www.pancer.cz

bits and bytes TECHNOLOGY s.r.o.
Rybná 716/24
110 00 Praha 1
www.tretus.cz

ATON Security s.r.o.
Na Stráži 1576/35
190 00 Praha 9
www.cleanline.cz

TRIVIS – Centrum vzdělávání, s.r.o.
Na terase 355/8
182 00 Praha 8
www.trivis.cz

ECES Institut, s.r.o.
Kutuzovova 547/13
703 00 Ostrava
www.eces.cz

Hawking group, s.r.o.
Rybná 716/24
110 00 Praha 1
michal.bavsenkov@gmail.com

Silvermen s.r.o.
Bašty 6
602 00 Brno
www.silvermen.cz

ELSERVIS - Ivo Kolář
Dědinská 898/15
161 00 Praha 6

SIMACEK FACILITY CZ spol. s r. o.
Trnkova 34
628 00 Brno
www.simacek.cz

WAKENHAT FIN s.r.o.
Sazečská 560/8
108 00 Praha 10 Malešice
www.wakenhat.cz

P.R.L. SERVIS s. r. o.
Česká 334
621 00 Brno
www.prlservis.cz

ANIM plus – RS, s. r. o.
Areal TJ MEZ, 775 01
Vsetín – Ohřetá
www.anim.cz

General Provider s.r.o.
Sídlo: Kodaňská 432/15
101 00 Praha 10
www.generalprovider.cz

UNISEC s.r.o.
Riegrova 54
261 01 Příbram
www.unisek.cz

RAM SECURITY s. r. o.
Na Vyhledu 139
250 66 Zlín
www.security-cz.eu

Security MCO s.r.o.
Struha 865
517 54 Vamberk
www.mco-security.cz

Trade Corporation s.r.o.
Mostecká 273/21,
118 00 Praha 1
info@tcorp.cz

CyberGym Europe, a.s.
Pobočná 1395/1
141 00 Praha 4
www.cybergym-europe.com

APEurope s. r. o.
Kaprova 42/14
110 00 Praha 1
www.ap-europe.cz

CENTURION loss prevention a. s.
Kundratka 17/1944
180 82 Praha 8
www.centurionlp.cz

ABAS IPS Management s. r. o.
Jankovcova 1569/2c
170 00 Praha 7
www.abasco.cz

Solidita s.r.o.
Jefřbová 419
250 73 Radonice
www.solidita.cz

Synergia management czech s.r.o.
Drtinova 557/10
150 00 Praha 5
www.synergia.cz

Česká pošta Security, s.r.o.
Sídlo: Politických vězňů 909/4
Nové Město, 110 00 Praha 1
p.betek.roman@cpus.cz

ARES GROUP s.r.o.
Libuřská 189/12
142 00 Praha 4
www.ares-group.cz

Preventa Service s.r.o.
Kutuzovova 547/13
703 00 Ostrava - Vítkovice
www.preventa.cz

ČECHYMEN a.s.
Na Mlýnici 33/1a
702 00 Ostrava
www.cechyman.cz

Pro Bank Security, a. s.
Václavské nám. 21
110 00 Praha 1
www.probank.cz

CBA corporation, a. s.
Trnkova 2681/156
628 00 Brno
www.cbacorp.cz

INEX Česká republika s.r.o.
Neumarova 11
412 01 Litoměřice
www.inex.cz

SHERLOG SE
Londýnská 55
120 00 Praha 2
www.sherlog.cz

RTH Security, s.r.o.
Jaurisova 4
140 00 Praha 4
www.okoprahya.wa.cz

PRIMM bezpečnostní služba s. r. o.
Kutnohorská 309
109 00 Praha 10
www.primm.cz

Stratia s.r.o.
Podolská 613/28
147 00 Praha 4
www.stratia.cz

OKO 69 s.r.o.
Březinova cesta 192/1
412 01 Litoměřice
www.oko69.cz

INPOS SECURITY
Křížkový Újezdec 42
251 68 Kamenice
www.inpos.cz

ČVUT - Fakulta biomedicínského inženýrství
Sportovců 2311, Kladno
https://www.fbmi.cvut.cz/

